

Delovna sredstva kot sestavni del proizvodjalnih sil

Znano je, da so proizvodjalne sile in proizvodni odnosi osnovno gibalno človeške družbe. Proizvodjalne sile predstavljajo ljudi s svojimi sposobnostmi in izkušnjami, proizvodjalna sredstva ter predmeti dela. Če je človek temeljna in izvirna proizvodjalna sila, kar tudi je, je drugi važen sestavni del proizvodjalnih sil količina, sestava in kvaliteta proizvodjalnih sredstev. Ravno o teh sredstvih bi želeli spregovoriti v tem sestavku.

V vsakdanjem pogovoru proizvodjalna sredstva imenujemo sredstva za delo. Meritve, kontrolo in vzdrževanje sredstev za delo smo obširneje opisali že v lanskoletni decembrski številki našega glasila. Danes bi želeli na kratko spregovoriti o kakovostnem prevzemu sredstev za delo ob prispetju v našo DO, in sicer strojev in naprav. Smatramo, da je na tem področju kljub obstoječemu internemu predpisu o količinskem in kakovostnem prevzemu ter raznim eksternim predpisom, še veliko pomanjkljivosti, ki izhajajo iz nediscipline oziroma nespoštovanja navedenih predpisov. Ker takšni postopki večkrat, lahko rekli skoraj vedno povzročajo naši DO večje ali manjše materialne stroške in proizvodne zastoje, jih lahko označimo kot zavestne kršitve delovnih dolžnosti. Te kršitve se nanašajo predvsem na predčasni pogon delovnega sredstva v obratovanje, to je pred dokončnim kakovostnim prevzecom, ki pa sledi po ugotovljeni zadovoljivi kakovosti delovnega sredstva. Posledice tega pa so razne poškodbe na delovnih sredstvih ter oteženo ugotavljanje izvora napak, kar pa lahko privede do težjih sporov med dobaviteljem in kupcem.

Da bi se v bodoče takšnim nevršečnostim izognili, je potrebno dosledno spoštovanje internih in eksternih predpisov. Naš interni predpis o količinskem in kakovostnem prevzemu osnovnih sredstev predpisuje, da nobeno delovno sredstvo ne more biti dano v uporabo, dokler ga ni kakovostno prevzela komisija za kakovostni prevzem. Komisija za kakovostni prevzem sestavljajo predstavniki TOZD-a vzdrževanje, merilnice — kontrole strojev, PIT-a, službe varstva pri delu in TOZD-a uporab-

Problem neupoštevanja zgoraj navedenih predpisov je še posebej prisoten tam, kjer je bilo delovno sredstvo naročeno in izdelano pri zasebnem obrtniku, kakovost tega sredstva pa je skoraj vedno nezadovoljiva in slaba. Takšnih primerov beležimo več. V teh primerih prihaja včasih tudi do takšnih poizkusov, da bi delovno sredstvo dvomljivo kakovosti spravili v proizvodni proces mimo predpisa o kakovostnem prevzemu, kot bi temu rekli pri stranskih vratih. Do tega pa prihaja predvsem zato, ker je največkrat že vnaprej znano, da že sama konstrukcijska izvedba delovnega sredstva ne omogoča kakršnih koli večjih posegov za izboljšanje kvalitete. Ko se srečamo s tekmim problemom, dobimo največkrat odgovor, da je bilo delovno sredstvo pač poceni in podobno. To pa na koncu ne drži, saj se pokaže, da delovno sredstvo ne odgovarja zahtevam našega proizvodnega procesa. Takrat pa žal lahko samo ugotovimo koliko resnice je v pogovoru, »da kdor poceni kupi, drago plača.«

Medtem pa pri delovnih sredstvih, ki so bila izdelana pri družbenih proizvodjalcih, bodisi doma ali v tujini, ker obstajajo jajo vnaprej določene norme in predpisi, to ni slučaj in postopek kakovostnega prevzema poteka brez večjih zapletov.

Na koncu tega sestavka bi želeli spregovoriti še nekaj besed glede seminarja o vzdrževanju in kontroli delovnih sredstev, ki ga je na pobudo službe kakovosti organiziralo društvo inženirjev in tehnikov iz Kidričevega. Seminar se je odvijal v prejšnjem mesecu, predaval pa je na tem področju priznani strokovnjak iz kontrole strojev v TAM Maribor tov. Salecl. Vsak slušatelj semi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Beograd, 16.—18. junij

III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

Priprave na III. kongres samoupravljalcev so prešle v zaključno, za sam potek kongresa odločilno fazo. Dve temeljni aktivnosti v tem kratkem času, ki nas še loči od kongresa, bosta javna razprava o osnutku resolucije in izvedba regijskih posvetov z delegati za kongres.

Osnutek resolucije je bil 20. maja objavljen v Delu, 21. maja pa v Delavski enotnosti in Komunistu, javna razprava pa bo trajala od 25. maja do 10. junija. Zaradi zelo kratkega roka za obravnavo je kakovost le-te odvisna od aktivne udeležbe družbenopolitičnih organizacij in od obveščenosti delavcev. Tako še posebej poudarjamo vlogo sindikata pri organiziranju in vodenju razprave ter vlogo novinarjev in organizatorjev obveščanja, ki lahko prek biltenov, oglasnih desk, razglasnih postaj in glasil zagotovijo utresno obveščenost. Ta je sicer dobra. Številna glasila so v letošnjem letu ustrezno spremljala in spodbujala predkongresne razprave, objavljala so pogovore z delegati, sklepe in stališča problemskih in tematskih konferenc. Nekatere organizacije združenega dela so izdale celo posebno številko glasila, posvečeno izključno kongresu. Nekaj pa je tudi takih glasil, ki so ostala ob strani dogajanj — to pa je še mogoče nadoknaditi s pisanjem o temah, ki jih bo obravnaval kongres, in s spremljanjem nadaljnjih priprav na kongres.

Organizirana razprava o resoluciji pa ne more mimo ocene lastne predkongresne aktivnosti. Torej bomo v združenem delu ugotovili, koliko smo se v pripravah ukvarjali z lastno samoupravno organiziranostjo in z uveljavljanjem družbenoekonomskih odnosov in kaj smo na tem področju že dosegli. Delavski sveti, družbenopolitične organizacije, delegacije in strokovni delavci so tisti, ki se bodo dogovorili o načinu vodenja razprave o osnutku resolucije v samoupravnih delovnih in sindikalnih skupinah in izoblikovali predloge — skratka, dajali bodo ton razpravi. Razvoj samoupravnih odnosov je merilo in cilj opredelitev ob resoluciji — ob tem pa se bomo dogovorili tudi, kako zastavljene cilje doseči.

Ocene, predloge in pripombe zbirajo koordinacijski odbori v občinah, ti pa bodo zbrane predloge k resoluciji posredovali odboru za sklic in pripravo III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije v Beograd.

Konec maja bodo regijski posveti z delegati za kongres. Posveti naj omogočijo (ob ostalih aktivnostih) ustrezno pripravo delegatov za delo in razpravo na kongresu. Udeležili se jih bodo tudi člani republiškega in občinskih koordinacijskih odborov ter predstavniki organizacij in skupnosti, ki so bile nosilci sporočil oziroma tematskih razprav. Ocenili bodo dosedanje priprave v občinah in regijah in obravnavali osnutek resolucije ter informacije o pripravah na kon-

Iz prakse sodišč združenega dela

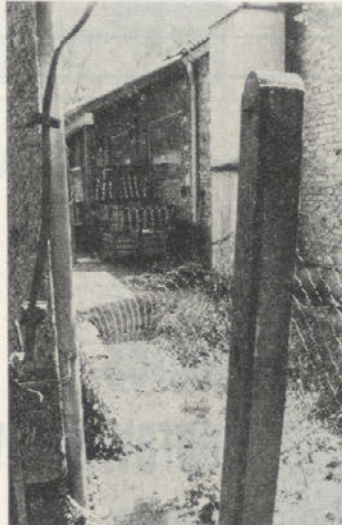
Piše: Ivan ŽUŽEK

Tokrat objavljamo pod to stalno rubriko članek z naslovom »Pretep zunaj tovarniške ograje — hujša kršitev delovne obveznosti«, ki je izšel v Delavski enotnosti dne 28. 6. 1979. Članek je po svoji vsebini zanimiv predvsem zaradi tega, ker so se tudi v naši delovni organizaciji že pojavili primeri fizičnega obračunavanja tako v delovni organizaciji, kakor tudi izven nje:

Pretep zunaj tovarniške ograje — hujša kršitev delovne obveznosti

Pravilnik o delovnih razmerjih temeljne organizacije določa, da je hujša kršitev delovnih obveznosti tudi povzročitev nereda ali pretepa v temeljni organizaciji. Enako določbo vsebuje tudi Zakon o združenem delu (čl. 196) in Zakon o delovnih razmerjih (čl. 152). Marsikdo si je razlagal določbo tako, da je sodelavca prepovedano pretepati znotraj tovarniške ograje, ker to pomeni hujšo kršitev delovne obveznosti, čim pa se prestopi prag ograje, take kršitve ni.

Delavec, ki je bil nagnjen k temu, da je fizično poravnal svojo sporo s sodelavci, je bil disciplinsko kaznovan z ukrepom prenehanja delovnega razmerja, ki je bil pogojno odložen za dobo enega leta. Zavedal se je torej, da vsaj eno leto ne sme storiti hujše kršitve delovne obveznosti, ker mu bo sicer pogojno odločitev preklicana. Prav zato ni kot običajno napadel svojega sodelavca, ki ga je že ob začetku dela opozoril na malomarno ravnanje pri delu, ampak mu je zagrozil, da bosta kasneje že obračunala. Svojo grožnjo je uresničil takoj po končanem delu, ko je sodelavca počakal tik za to-

»Črna luknja«

varniško ograjo in ga pretepel. Disciplinski postopek je zaradi tega dejanja stekel nemudoma in pogojno odložitve ukrepa prenehanja delovnega razmerja je disciplinska komisija preklicala. Enakega mnenja je bil tudi delavski svet temeljne organizacije.

Delavec se je obrnil na sodišče združenega dela z zahtevo, da se odločba o preklicu pogojne odložitve razveljavi, saj dejanja ni storil v zvezi z delom, zato ne gre za hujšo kršitev delovne obveznosti. Sodišče prve stopnje je delno ugodilo delavčevi zahtevi in spremenilo preklic pogojne odložitve v disciplinski ukrep opomina. Menilo je namreč, da je delavec storil lažjo kršitev delovne obveznosti, ker se je ob začetku dela sprl s sodelavcem, sicer pa pretepa zunaj tovarniške ograje ni šteti kot kršitev delovne obveznosti, ampak gre za osebno obračunavanje in seveda za kaznivo dejanje, za katero je pregon prepuščen prizadetemu delavcu.

Pritožbeno sodišče sodišče pa se s takim stališčem ni strinjalo. Spremenilo je odločbo sodišča prve stopnje, delavčev zahtevek zavrnilo in potrdilo odločbo temeljne organizacije. Pretep zunaj tovarniške ograje je sledil sporu v zvezi z delom in se je odvijal neposredno po končanem delu. Ni šlo za osebno obračunavanje, ampak za poskus medsebojnega fizičnega obračunavanja zaradi nesporazumov pri delu. Delavec, ki si je skušal sam kroitati pravico, je vse dopoldne čakal na trenutek, ko bo lahko namišljeno krivico poravnal in sodelavca pretepel. Razumljivo je, da tako postopanje pomeni motnje v razmerjih med delavci in da je odločitev o prenehanju delovnega razmerja povsem utemeljena. PS

Delovna sredstva kot sestavni del...

(Nadaljevanje s 1. strani)

narja je dobil tudi obsežno gradivo, ki mu bo lahko služilo za kasnejšo uporabo. Seminar je potrdil, da so takšna predavanja koristna in potrebna, vendar je znanje pridobljeno na njih treba dosledno uporabljati pri delu v proizvodnem procesu, saj v nasprotnem primeru ne dosežejo svojega namena. Seminar je zajemal tudi ogled proizvodnega procesa v TOZD Vzdrževanje v TAM Maribor, kjer je lahko vsak slušatelj videl kako se vrši v praksi izdelava, obnova ter kontrola strojev in naprav.

Pripominjam pa, da bi z ozirom na pomembnost obravnavanega gradiva bilo pričakovati številnejšo udeležbo, obenein pa želim tako na tem kot tudi ostalih področjih dela še več takšnih strokovnih izpopolnjevanj.

Na koncu tega sestavka bi povdaryl, da smo za kakovost sredstev za delo ter njihovo vzdrževanje odgovorni vsi, to pa ne samo iz ekonomskega vidika, ampak tudi iz spoštovanja do sadov dela delovnih ljudi, ki so ta sredstva izdelali. Zavedati se moramo, da brez teh sredstev za delo, ne bi bilo tudi sadov našega dela. A.M.

Samozaščita pa taka

Pogosto sicer pravimo, da je varnostno-politični položaj pri nas dober, ugotovitve varnostnih organov in inšpekcij na posameznih področjih pa vendarle ne dovoljujejo nikakršnega samozadovoljstva. Prevečkrat se pokaže, da navkljub govorjenju in pisanju o družbeni samozaščiti in splošnem ljudskem odporu ljudje še vedno ne vedo natančno, kakšna je vloga posameznih sestavin znotraj tega, tudi za sindikat pomembnega področja.

Ne samo nezadovoljiva obveščena in pomanjkljivo poznavanje, tudi konkretnega samozaščitnega in varnostnega ravnanja je ponekod premalo, drugače varnostni organi in pristojne inšpekcije ne bi našle tega, kar so.

Z gotovostjo lahko rečemo, da je osemdesetim odstotkom okvar, požarov, nesreč, in še bi lahko naštevali, botrovala molomarnost, neprevidnost in neizpolnjevanje delovnih dolžnosti oziroma nespoštovanje norm in pravil. Torej je družbena samozaščita tu padla na izpitu.

Za nas so posebej zanimivi in zaskrbljujoči podatki o stanju v organizaciji združenega dela. V posameznih preverjanjih so zadolženi na primer ugotovili, da tisti, ki so zadolženi za varovanje premoženja in objektov, to svoje delo često opravljajo nevestno in neodgovorno, odkrili so zaskrbljujoče veliko število poklicnih voznikov, ki so bili že v zgodnjih jutranjih urah pod vplivom alkohola. V organizacijah, ki se ukvarjajo s transportno dejavnostjo, so ugotovili, da je dohodek često pred varnostjo, da veliko preveč vozil ni tehnično brezhibnih, vozniki pa so preobremenjeni. Ponekod so bile neustrezno uskladiščene, in še in še. Notranje kontrole kot da ni. Pa ne samo to. Ko so iskali krivice, se je vsa stvar čestokrat ustavila pri delavcih — tu pa nekaj ni v redu. Poslovodni organi in delovno zadolženi posamezniki za določena (v teh primerih pomembna) področja doslej — obvestim ustrezno — za svoje (ne)izpolnjevanje niso tudi odgovarjali. Ali drugače: njihove (ne)krivide niso ugotavljali, torej osebne odgovornosti (razen ko je šlo za delavce) nismo dovolj uveljavili. S tem pa je nujno treba prenehati, in tako bodo v prihodnje ukrepali tudi varnostni organi.

Ali so zaostreni pogojni poslovanja in gospodarjenja vzrok za lanskoletno povečanje (za desetino) gospodarskega kriminala, še ni povsem jasno, pomembno pa je, da smo v preteklosti preveč dopuščali ravnanje, ki ni bilo v mejah zakonskih predpisov in moralnih norm, je pa zagotavljalo poslovno uspešnost. Tako početje je bilo ponavadi kronano z uspehom, podira pa cel sistem odnosov in pravil v ekonomskem sistemu in je zaradi tega tudi družbeno škodljivo. Tudi tu se samozaščita ni izkazala, pa čeprav morebitnim višjim osebnim dohodkom navkljub.

Poslej bo treba — ob ne povsem jasnih prekinitvah dela, strojelomih in širjenju nesamoupravnih predlogov za reševanje določene problematike — stvari malo bolj vzeti pod drobnogled, tudi zaradi suma, da gre za organizirano početje.

Kaj je še mogoče storiti? Zakaj bi na primer na tisoče prostovoljnih gasilcev samo gasilo požare, ko pa je mogoče tudi preventivno delovati in opozarjati na možne vzroke požarov!

In ne nazadnje pozornost ob poslovnih stikih s tujci — kupcev in trgovcev vedno ne zanimajo poslovne stvari ali lepote naše domovine — ki pozorno prisluhnejo vsemu v zvezi z aktualnim ekonomskim in političnim položajem.

Obvestilo o obratovanju bifeja v Rajšpovi ul. in na Bregu

Po sklepu DS DSSS obveščamo člane DO AGIS, da posluje bife v Rajšpovi ulici vsak dan po naslednjem razporedu:
dopoldan od 8.30 do 11 ure in od 12.30 do 13.30 ure
popoldan od 14.30 do 15.30 in od 17.30 do 19. ure

Bife v jedilnici TOZD VELIKA OPREMA in TOZD PRECIZNA MEHANIKA na BREGU pa je odprt

dopoldan: od 9. ure do 11. ure in od 12.30 do 13.30

Prosimo člane kolektiva, da obvestilo sprejmejo z razumevanjem in se pridružujejo odpiralnemu času.

Branko Pintarič

V 3. številki našega glasila smo že poročali o III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo letos v Beogradu. Povzeli smo odgovore in misli o III. kongresu tov. Vinka Hafnerja. Danes pa vam želimo predstaviti delegata na III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije iz naše sredine, to je tov. Roškar Alojz, vodja oddelka montaže TOZD TAP.

Kaj pomeni za tebe prisotnost na III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije?

Prisotnost na kongresu je veliko priznanje, nagrada, hkrati pa tudi obveza za nadaljnje delo v družbenopolitičnih organizacijah. Moje delo bom usmerjal k cilju pomoči delovnim ljudem pri uresničevanju samoupravnih pravic in dolžnosti. Zavedati se moramo, da obstajajo določeni odpori v konkretni družbeni sestavi: kdor se je navadil upravljati v imenu delavcev, se težko privadi na upravljanje delavcev samih. Ti sicer niso nasprotniki samoupravljanja, priznavajo pa ga bolj formalno.

Tudi za našo delovno organizacijo je priznanje, da je prav iz Agisa delegat, ki zastopa kovinsko predelovalno industrijo občine na kongresu.

Kaj pričakuješ od III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije?

Kongres bo moral dati odgovore na mnoga vprašanja. Sam uspeh pa je odvisen od mobiliziranja delavcev v vsakem okolju. Boljše bodo priprave na kongres, boljše bodo rezultati. Zavedati se moramo, da ima vsak zase svoj delež pri uveljavljanju priprav na kongres, toda hkrati tudi pri oceni lastne situacije za iskanje spodbud za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov pri sebi. Glavni prispevek k uspehu v zavzetosti delovne baze za spreminjanje družbenih odnosov in v tem je prava vrednost kongresa in njegov smisel.

Z vsjo odgovornostjo lahko rečem, da so vse ovire, ki se postavljajo na pot socialističnega samoupravljanja premostljive. Toda potrebne bodo akcije, kajti ugotavljam, da vse prevečkrat odstopamo od sprejetih sklepov v trenutku, ko bi bilo potrebno vložiti maksimalne napore, pa ne zato, da bi se bali neuspeha, vzroki so nekje drugje?

M. M.

Razumeti pa moramo, da so sedanje gospodarske težave, gospodarska nestabilnost objektivno huda ovira za razvijanje samoupravljanja, za dobro gospodarjenje, za delitev po delu in s tem tudi dejanska krepitev delavčevega družbenega položaja in njegovega življenjskega standarda. To so tudi hujše ovire, ki danes preprečujejo napredek samoupravljanja in bi jih moral kongres pravilno oceniti.

Kaj tebe konkretno moti v naši DO?

Vse prevečkrat smo priča, da so posamezne TOZD kot nova delovna organizacija v delovni organizaciji. Skratka vsaka TOZD kroji svojo politiko pa naj bo to kadrovanje, nagrajevanje, nabava...

Menim, da bo prav o odnosih med TOZD potrebno na kongresu kaj več povedati, kajti tudi to je eden od vzrokov krhanja medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

M. M.

V prejšnji 4. številki glasila sem prikazal delovanje inventivne dejavnosti v letu 1980 s težavami, ki nastopajo pri reševanju posameznih predlogov. Sedaj želim prikazati primer koristnega predloga in izgube, ki so nastale zaradi nerealizacije.

Prijavitelj inventivnega predloga Fuks Marjan je 9. 12. 1977 prijavil predlog izdelave posebne pile za čiščenje srhov na navojnici bobna na dvigalu OPEL. Tehnološka priprava proizvodnje v TOZD Avtooprema je predlog pregledala in ugotovila, da bi z uporabo predlagane pile nastal prihranek in naročila TOZD ORODJARNI, da izdela predračun. Predračun je bil izdelan 8. 3. 1978 nakar je sledilo naročilo za izdelavo omenjene pile. Kljub urgencam in ponovnemu naročilu izdelave pile je bila priprava — pila izdelana šele proti koncu leta 1980. Izgube, ki so nastale s tem, da pila ni bila v pravočasnem roku izdelana so naslednje:

— po predvidevanjih bi z uporabo takšne pile bil zmanjšan izdelovalni čas za 0,63 h/100 kom ob upoštevanju, da je bilo v 1978. letu prodanih 907.794 kom dvigal, v 1979. letu 639.553 kom dvigal in v 1980. letu še samo 79.546 kom dvigal. Torej je bilo skupno v treh letih izdelanih 1.626.893 kom dvigal OPEL in če preračunamo to v dinarsko vrednost glede na časovni prihranek znaša izguba za 3 leta 1.839.874,20 din, ali izraženo v urah 10.249,4 ure.

Mislím, da sem dovolj jasno prikazal primer, kako z neodgovornim obnašanjem pride tudi do večjih izgub.

Dušan Žnidarič

Vzroki zaostajanja dela v službi AOP

Koncem decembra 1980 je izvršen tehnični prevzem računalnika DELTA 340/80. Ze v tem trenutku je služba AOP bila pripravljena za prenos podatkov iz TGA-Kidričevo (to niso mišljeni podatki za obračun OD) Pogoj za izvršitev te naloge je končano šifriranje vseh materialov in proizvodov v DO AGIS.

Pred prehodom na računalniške obdelave posameznih projektov (spremljanje vseh zalog, izdelava predkalkulacij, planiranje, fakturiranje, obračun proizvodnje itd.), je nujno natančno definirati organizacijo poteka podatkov, povezavo tega projekta s kompleksno organizacijo poslovanja v DO, in potrebne izhodne podatke, oziroma rezultate obdelav. Priprava organizacije DO je naloga službe za organizacijo in informatiko, čigava ustanovitev je predlagana pred letom dni v okviru sektorja in organizacijo in AOP. Služba za organizacijo je v preteklem letu sicer ustanovljena v okviru sektorja za plan, analize in AOP zasedbo dveh izvajalcev. V tem letu je na organizacijskih nalogah zaposlen samo en delavec, kateri je popolno obremenjen na projektu »Razvida del in nalog«, tako da se na ostalih projektih ne more angažirati.

Za primer navajam podatke iz elaborata visoke šole za organizacijo dela — Kranj »Kratkoročni plan razvoja obravnave podatkov.« Elaborat je narejen za DO AGIS. Za projekt »Spremljanje vseh zalog« je predvidena poraba časa, če na projektu dela 1 izvajalec:

dela na organizaciji 2252 ur
testiranje na računal 4000,2 ur
dela na programiranju 2477 ur

Projekt zajema naslednje aktivnosti:

- kontrola prometa
- ažuriranje matične in skladiščne zbirke podatkov
- hranjenje prometa
- izpisi signalov za inventuro
- izpis kritičnega stanja
- anžuriranje poprečne porabe
- izpis analitike in sintetike prometa,
- izpis analitike in sintetike stanja
- izračun faktorjev obračanja
- izpis analitike in sintetike faktorjev obračanja
- varovanje podatkov o prometu
- arhiviranje podatkov o prometu
- varovanje arhiva prometa
- izpis nekurantnih zalog
- ABC analiza
- poizvedovanje po podatkih inventura.

M. Š.

LE BREZHBIBNO VOZILO JE VARNO VOZILO

Občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Ptuj organizira 6. 6. 1981 od 7. do 12. ure brezplačne preventivne tehnične preglede vozil. Omenjenega dne bodo člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu dajali voznikom napotke za varno vožnjo z vozilom in vpliv tehnične brezhibnosti vozila na varnost vožnje v cestnem prometu.

Tehnični pregledi se bodo opravljali v DO Agis Ptuj TOZD SERVISI. V omenjeni akciji želimo ugotoviti koliko voznikov uporablja varnostni pas. Saj množična uporaba varnostnega pasu med vožnjo bi ohranila marsikatero življenje med vozniki in sopotniki na prvih sedežih.

Varnostni pas varuje pred hujšimi posledicami ob naglem in nepričakovanem zaviranju zlasti ob prometni nezgodi.

Zato prosimo, da se vozniki udeležijo preventivnih tehničnih pregledov v čimvečjem številu.

VOZNIKI MOTORNIH VOZIL:

- bodite previdni do otrok, invalidov, starih in slabotnih!
- ali se res ne znamo obvladati pri hitrostni vožnji, pri prehitovanju in upoštevanju prometnih znakov!
- ne vozite pod vplivom alkohola - mislite na posledice!

Še iz zaključnega računa DO

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

Celotni prihodek je presežen za 5 %, na račun povišanja cene malic s 1. 10. 1980 za notranje porabnike od din 21,40 na din 27,50 in za zunanje porabnike od 1. 11. 1980 od din 28,— na din 30,—. S povišanjem cene je bilo predvideno pokrivanje zvišanja cen prehrabnih artiklov in pokritje ugotovljene izgube per 30. 9. 1980.

Porabljena sredstva ODP prekoračuje za 4 %, kjer so tudi vključeni obračuni davka od ugotovljenih inventurnih manjkov. Materialne stroške pa ODP prekoračuje pri porabi hrane za 3 % zaradi neprestanih podražitev, ravno tako pa tudi goriva in maziva, ki so prekoračena za 83 %, ter plin za kuhanje za 61 %. Zaradi prevoza hrane na enoto Formin so prekoračene tudi transportne storitve za 262 %, odpis drobnega inventarja za 194 % za nabavo nove posode, ki v planu ni bila predvidena.

Prekoračena so še tekoča in komunalne storitve za odvoz smeti.

Dohodek je presežen za 11 %, prispevki in davki iz dohodka za 31 %, kar ima vpliv na manj dosežen čisti dohodek ind. 110. Na prispevke in davke imajo največji vpliv prispevki na BOD, ki skupno z bruto osebnimi dohodki, rastejo vzporedno DSSS in TOZD.

Iz čistega dohodka ODP pokriva osebne dohodke, stanovanjsko gradnjo, sklad skupne porabe za ostale namene kolektivno zavarovanje in po novem bremenijo čisti dohodek prispevki za druge potrebe t. j. za Srednji šolski center in prispevek za Krajevno skupnost.

Iz ostanka čistega dohodka si ODP mora formirati sklad skupne porabe za prehrano delavcev v letu 1981, preostanek CD pa za regres za letni dopust in ostale namene sklad skupne porabe. V sklad skupne porabe za prehrano delavcev ODP lahko realizira naložbo po predlogu poslovnih organov din 5.800,— na planirano število zaposlenih v letu 1981, kar znaša din 104.400,—. Ustvarjena naložba prekoračuje plan za 45 %, ker je v planu predvideno din 4.000,— na zaposlenega.

Ostale potrebe iz sklada skupne porabe bodo pokrite za vse delavce v okviru delovne skupnosti skupnih služb.

Podrobnejšo razčlenitev in odstopanja od plana bo podana v analizi zaključnih računov. B. H.

I. RAZDELITEV USTVARJENEGA DOHODKA

1. Celotni prihodek	din	14,603,249,—	15,378,625,44	105
— zunanji porabniki	din	1,900,800,—	2,879,108,20	151
— notranji porabniki	din	10,902,449,—	10,226,045,65	94
— bife	din	1,800,000,—	2,241,900,00	125
— izredni dohodki	din	—	31,571,59	
2. Porabljena sredstva	din	12,366,909,—	12,896,989,29	104
— materialni stroški	din	10,669,809,—	10,922,800,82	102
— porabljeni mat. in en.	din	10,119,609,—	10,279,375,30	101
— proizvodni stroški	din	107,900,—	165,505,70	153
— reprezent. stroški	din	800,—	500,00	62
— drugi materil. stroški	din	70,500,—	76,724,90	109
— neproizvodne storitve	din	45,520,—	51,260,55	117
— dnevnice in druga				
— povračila	din	11,220,—	20,065,00	179
— amortizacija	din	314,260,—	329,369,37	105
— drugi poslovni stroški	din	5,100,—	40,123,10	786
— nabavna vrednost				
— prodanega blaga, bife	din	1,692,000,—	1,934,065,37	114

II. DOHODEK

1. Prispevki in davki iz dohodka	din	126,200,—	165,454,30	131
— prispevki na BOD in prisp. po SaS (osnova BOD in št. zaposl.)	din	—	93,894,60	
— plač. takse	din	—	44,00	
— zavarovalne premije	din	—	14,400,00	
— bančne storitve	din	—	41,526,70	
— za druge določene namene	din	—	15,589,00	

III. ČISTI DOHODEK

	din	2,110,140,—	2,316,181,85	110
— osebni dohodki	din	1,854,850,—	2,038,302,55	110
— za stanov. gradnjo	din	111,290,—	121,186,80	109
— SSP — prehrana delavcev	din	72,000,—	104,400,00	145
— SSP — regres za LD	din	41,400,—	30,454,00	74
— SSP — ostali nam.				
— kolek. zavarovanje	din	—	6,897,00	
— SSP — ostali nameni	din	30,600,—	—	
— ČD za druge potrebe — SŠC, prisp. za KS	din	—	14,941,50	

Ribe včeraj, mrzle ribe danes

Pri delitvi hladnih obrokov malic je dne 8. maja 1981 prišlo do raznih dvomov in negotovanj.

Večina nas vseh, ki smo tega dne prejeli obrok hladne malice — ribe — smo bili v dvomih, da so ribe stare od enega dneva nazaj ter, da so take ribe lahko nevarne, da pa bi bil sum še večji je to, da smo nekateri dobili ribe, nekateri pa jetrno pašteto.

Tudi sam sem dobil vtis, da ribe niso užitne, kar je seveda zgolj slučaj. Ker sem v to sumil, sem se posvetoval na sanitarni inšpekciji, kjer sem tudi obrazložil, da smo imeli ribe en dan prej podeljene pri toplih obrokih, danes pa smo verjetno ostanek teh rib dobili za hladni obrok kolikor jih je ostalo, ostali pa so prejeli jetrno pašteto.

Da sem se napotil na sanitarno inšpekcijo je delno vzrok tudi to, ker se je zmeraj govorilo, če je bila inšpekcija, da so bili prej obveščeni. To se tokrat ni moglo pripetiti, saj sem se sam napotil na inšpekcijo brez predhodnega obvestila.

Tako je sanitarni inšpektor prišel v obrat družbene prehrane že čez dobre pol ure.

Tudi sam sem bil poklican v ODP na razgovor glede obrokov. Po temeljitem pregledu in poizvedovanju posameznih delavcev v ODP je bilo ugotovljeno sledeče: ribe katere so bile izdane za hladni obrok so res ostale od včerajšnje malice, vendar ne ocvrte temveč v surovem stanju, da pa se ne bi količina ostalih rib metala v stran so ribe pripravili v zgodnjih jutranjih urah še istega dne kot so bile podeljene.

Povsem je razumljivo, da tako vroče ocvrte ribe res ne morejo biti dane v PVC vrečke, zato so ribe pustili zunaj, da se delno ohladijo, in tako so ribe bile do izdaje malice že delno hladne. Količina pripravljenih rib pa ni zadostovala za vse koristnike hladnih malic, pa so za preostanek podelili jetrno pašteto.

Iz mojega članka je razvidno, da je bil sum, so ribe užitne ali ne, le zgolj slučaj. Č. D.

SREČA

Kaj je sreča
in kje je doma?
Jo kdo pozna?

Je sreča res polna sklada
in kup zlata?

Ali je sreča pesem,
ki prihaja iz srca?

Je sreča tam doma
kjer ni srca?

Se sreča za oblake skriva
ali je na dnu morja?

Tam daleč za oblaki
človek človeku srečo kuje ...

Naša sreča pa je ena sreča,
ki jo vsak pozna ...

To je sreča pot svobodna,
ki pelje iz srca!

Danica Ivančič

LJUBEZEN

Temna noč in temno jutro,
kakor v rovu.

Roka je sklenila roko
še bolj toplo kakor včeraj,
oči se lesketajo in
ponosno zro naprej,

telo zravnano in korak močan
stopa po poti naprej
in nikomur ni pretemno ...

Ljubezen je premagala bolečino!
Poslednji vlak je odpeljal v neznanost,
a na postaji je ostalo srce,
ki je postalo tnalno,
na katerem človek kuje srečo,
tisto pravo,
čisto novo ...

5. maja 1980

Danica Ivančič

Delovni elan na «višini»

To pot sem obiskal našega so-delavca, ki že skoraj dve leti hrabro premaguje svojo bolezen, ki ga je priklenila na voziček. O svojem življenju nam je pripovedoval naslednje:

Rojen sem 13. 6. 1953 v Ptujju. Končal sem poklicno kovinarsko šolo. Zaposlil sem se v Agisu, takrat TAP, kjer sem delal kot kontrolor. Pozneje sem se vpisal v srednjetehtnično šolo — študij ob delu. Približno od 1975 sem delal v Orodjarni kot planer standardnega in specialnega orodja vse do odhoda v JLA — oktobra 1977 sem šel na odsluženje vojaškega roka. Po vrnitvi iz JLA sem se zaposlil v DSSS in sicer v centru kakovosti. Tu sem delal vse do oktobra, tistega oktobra 79. leta, ko je prišlo do poškodbe. Od takrat naprej pa se medicina in jaz trudimo, da bi bilo lažje. Dosegli smo zavidljiv napredek.

kvara ledvic, motnje v prebavi in podobno, ki so posledica sedenja.

Jaz sem se posvetil košarki, ribištvu in šahu. Košarko redno treniram v Ptujju. Trenirati je potrebno sistematsko. Da je to res, dokazujejo žuljave roke. Poganjati voziček ob tem pa še metati žogo in seveda zadeti koš, ni lahko. Da je s treningi uspel, dokazuje vstop v državno košarkarsko reprezentanco paraplegikov. Sedaj odhajam v Ljubljano na priprave za Evropsko prvenstvo v košarki paraplegikov, ki bo od 22. do 31. 5. 81 v Ženevi. Letos smo že odigrali dva klubska prvenstva prvo v Ženevi in drugo v Kamniku. Obakrat smo zmagali. Na evropsko prvenstvo pa ne odhajamo s prevelikim optimizmom. Muči me moj voziček, ki je težji od ostalih. Človeka kar stisne, s kakšnimi vozički igrajo nekateri. Lahkimi in gibčnimi. Vendar to stane in si tega za sedaj ne morem še privoščiti.

Omenil sem že, da se okvarjam tudi s šahom in ribolovom! Lani sem bil tudi republiški prvak v ribolovu.

Rad imam šport pa čeprav na invalidskem vozičku, saj mi dopolnjuje in lepša življenje in prepričan sem, da me vodi h končnemu cilju — popolni ozdravitvi.

Kakšne so tvoje največje želje, poleg ozdravitve seveda?

Največ, kar si lahko želim, je to, da bi kot drugi lahko šel peš v službo, sprehod, s tem pa seveda ponovno vključitev v normalno življenje.

Do takrat pa si želim avto, prirejen mojim sposobnostim, da bi se lahko pripravil do DO.

Odhajal sem prepričan, da bo Bogdan uspel. Uspel bo, ker hoče in mora uspeti. M. M.

Vedno več je takih TOZD, kjer samo v obratni okrepčevalnici vedo, kdo pije in kdo plača!

Delavski svet je sklenil:

»Sprejme se sklep o nabavi tovornega avtomobila TAM 2000! Za realizacijo nabave se zadolži direktorja dipl. ing. Jožeta Peternela. Sklep se mora sprovesti do 25. t. m., nabava pa je vnešena v gospodarski plan za leto 1981.«

Tako nekako se je glasil sklep delavskega sveta ene izmed delovnih organizacij.

Ne bom poudarjal, da so mnogi zapisniki podobni naši spaki — drugače namreč ne morem označiti zbira skrajno grdih stavkov, polnih trpnikov in neslovenskih oblik, pa še napak v njem kar mrgoli. A pojdemo lepo po vrsti.

1. Najprej trpniki (sprejme se, se zadolži, se mora sprovesti). Že res, da dandanes trpnih oblik ne preganjamo več tako silovito; res pa je tudi, da si vsega vendarle ne moremo dovoliti.

Kako naj se sklep sprejme sam? Kako naj direktor zadolži samega sebe? Kako se naj sklep sprovede sam?

Rekli bomo: »Delavski svet je sprejel sklep...; uresničil ga bo direktor...« Ali še bolje: »Delavski svet je sklenil... Sklep bo uresničil direktor...«

2. Tujke. Zakaj realizacija nabave, dipl. ing., plan? Oblika »realizacija nabave« je toliko grda, kolikor je pogostna, zsledimo pa jo domala vsak dan. Dipl. ing.: Akademske nazive v zadnjem času opuščamo, kajti direktor (ali ravnatelj ali z najnovejšim izrazom — predsednik skupinskega poslovnega telesa) zares ne more biti, kdor nima tudi ustrezne šolske izobrazbe. Če pa akademski naziv že navedemo, ga zapišimo — za imenom, predvsem pa slovenjenega ali slovenskega (inž., ekon., pravn.).

3. Nedoločnik »sprovesti« ima v Pravopisu ničlo. Trpnega deleznika »vnešen« ne poznamo — prav je vnesen (v našem primeru ženskega spola: vnesena); toda za našo rabo bomo deležnik nasploh spremenili (v taki obliki ga svetuje tudi Pravopis): »Sklep o nabavi je zapisan v... načrtu.« Gospodarski plan pa kar lepo zapišimo — gospodarski načrt.

4. Zadolži se. Ta napačna glagolska oblika je dandanes že tako razširjena, da se zdi, kot da ljudje nalag drugače sploh ne znajo več odrediti. Zadolžen je le, kdor ima dolg, si je kaj sposodil, je najel potrošniško posojilo. Ker ima dolg, je nekomu nekaj dolžan, je torej zadolžen (za toliko in toliko dinarjev). Če pa smo komu odredili kako nalogo, smo mu jo — naložili, njeno uresničitev od njega zahtevali, jo pri njem naročili; torej je on zavezan nalogo opraviti. Delavski svet torej direktorja ni zadolžil, temveč od njega zahteval, da nabavi avtomobil, zavezal ga je opraviti nakup. Običajno pa se lahko taki zvezi nasploh ognemo s preprostejšim dopolnilom, da bo »... direktor nalogo izvedel, opravil, uresničil...«

Tako bi se naj naš grdi sklep preprosteje vendar razumljiveje, glasil takole:

»Delavski svet je sklenil nabaviti tovorni avtomobil TAM 2000. Sklep bo skladno z gospodarskim načrtom za leto 1981 do 25. t. m. uresničil direktor Jože Peternel.«

V kratki preprosti obliki smo zajeli vse dejavnike, naša stavka pa sta mnogo bolj razumljiva in predvsem — slovenska.

Upam namreč, da si naši samoupravljalci, zapisničarice, delavci nasploh ne žele, da bi se zapisniki spremenili v »slovar spakodanih stavkov«, v katerem bi utegnili najti zglede kovci lesenih, okornih, grdih, nepravilnih stavkov, kakršni so npr. tile:

»Topogledno se potrjuje, da se bo v d. šefa finanč. — račun. sektorja tov. Kralj Ivanka dipl. oec. nahajala 10 dni na red. let. dopustu. Zgoraj imenovana mora pristopiti h koriščenju dopusta v weekend hišici DO, ki je locirana v avtocampu v Koversadi, 12. t. m. iz SSP pa se ji v svrhe odobrava koriščenje regresa v znesku din 2100.—. Zgoraj imenovana ima obvezo, da se vrne na delo 25. t. m., torej se ji odobrava skupno koriščenje 10 del dni red. let. dopusta. V svrhu realizacije gor. sklepa se zadolžuje KSS DSSS.«

Iz VEČERA Milan Cilenšek

Urejanje telefonske centrale

V mesecu aprilu so samoupravni organi posameznih TOZD sprejeli sklepe o podpisu SaS o združevanju sredstev za nabavo TC. Te sklepe so sprejeli na osnovi investicijskih podatkov za TC katera bo imela v I. fazi 300 notranjih priključkov in 30 zunanjih priključkov.

Centrala nam bo dobavila in montirala Iskra Kranj. Centrala bo montirana v dosedanjih prostorih TC katero bomo morali še predhodno urediti. V času montaže TC bomo morali namestiti manjšo centralo izven tega prostora s katero bomo izpostavili najnujnejše notranje in zunanje veze.

Celotna predvidena vrednost TC, montaže in ureditve prostorov znaša 4.075.061,00 zraven te vrednosti pa bodo potrebna še vzdrževalna dela na ureditvi telefonskih vodov med zgradbami in v zgradbah in ureditev oz. popravila telefonskih aparatov. Predvidevamo, da bo centrala dobavljena in zmontirana v prvi polovici naslednjega leta.

Sektor za plan in izgradnjo tovarne

Kako je prišlo do poškodbe?

Udarilo je kot strela z jasnega. Sicer me je že od spomladi istega leta zbadalo v hrbtnici. Toda nihče tega ni jemal preveč resno. Prišlo je med britjem. Ostra bolečina in nič več nisem čutil nog, razen bolečine, bolečine. Pri takšni vrsti bolezni je potrebno veliko časa, potrpljenja in dobre volje. V kolikor bi bil kirurški poseg izpeljan vsaj v 8. urah, bi bilo možnosti za uspeh 90 %, tako pa se je to zgodilo šele po 5. dneh, je možnost popolne ozdravitve padla na 30 %. Po operaciji sem bil v Ljubljani na zavodu za rehabilitacijo invalidov. Pozneje sem se čez kak mesec ponovno vrnil v Ljubljano in sicer na usposabljanje za vožnjo v zato posebej prirejenem avtomobilu.

Kaj ti izpolnjuje prosti čas?

Že v programu rehabilitacije je zajet šport in sicer košarka, plavanje, odbojka, streljanje in še vrsto podobnih. Statistike so pokazale, da tisti paraplegiki, ki se aktivno ukvarjajo s športom, imajo dosti manj težav, ki spremljajo takšno bolezen, to so o-

Varčevanje z gorivom pri vozilih na motorni pogon

Varčevanje z gorivom naj bi postala množična akcija, v katero bi se vključil vsak voznik, ki naj bi zavestno spoznal, da z varčevanjem koristi predvsem sebi in seveda tudi vsej naši družbeni skupnosti. Najpomembnejša dejavnika sta pri tem — preudarna vožnja in dobro vzdrževanje vozila. To pa je povezano z voznikovo samodisciplino in z njegovim občutkom odgovornosti.

Varčevanje z gorivom — in s tem seveda z vozilom — bi lahko razdelili na:

- vzdrževanje vozila,
- način vožnje.

VZDRŽEVANJE VOZILA

Vsak lastnik vozila — oz. njegov voznik — je dolžan skrbeti za svoje vozilo po navodilih proizvajalca. Le-ta so kot obvezen dokument priložena vsakemu vozilu že pri nakupu. Žal, jih vsakdo podrobno niti ne prebere, kaj šele, da bi se dosledno po njih ravnal. Mnogi vozniki — še posebno v družbenem sektorju — imajo ta priročnik kar doma, namesto da bi bil vedno pri roki v vozilu, kjer se ga lahko vsak hip tudi uporabi.

Pri motorju je treba po navodilih proizvajalca redno kontrolirati in po potrebi tudi zamenjati vžigalne svečke in platinske kontakte. Izrabljene elektrode na vžigalnih svečicah ali izrabljeni platinski kontakti na prekinjevalcu zmanjšujejo moč motorja; s tem se seveda poveča poraba pogonskega goriva.

2. Uplinjač je le redkokdaj vzrok prevelike porabe goriva. Čim dalje ga pustimo v miru, tem bolje bo. Važno je, da je čist in dobro zatesnjen ter pravilno naravnani prosti tek. Le-ta je namreč tudi pogosto vzrok za prekomerni CO₂.

3. Čistilec zraka — bodisi pri bencinskih ali dizel motorjih — mora biti pravočasno očiščen ali zamenjan. To je odvisno od uporabe vozila (sodobno, prašno, makadamsko vozišče ipd.). Pri nezadostnem dotoku zraka se poruši razmerje goriva in zraka, s tem pade moč motorja in tako se spet poveča poraba goriva. Tudi na pravočasne usmeritve vsrkavanja zraka pred uplinjačem ne smemo pozabiti. Temperatura potrebnega zraka za zgoznavanje je še kako pomembna!

4. Na porabo goriva vplivajo tudi pnevmatike. Pritisk v njih mora biti v skladu z navodili proizvajalca. Ta pa je lahko različen za krajše in manj obremenjene vožnje ter daljše po avtocestah in s polno obremenjenim vozilom. Meritve pritiska se opravijo praviloma na neogrevanih pnevmatikah. Tudi dimenzije in razni profili (letni in zimski) lahko spremenijo porabo goriva.

5. Za racionalno porabo goriva ne smemo pozabiti na pravilno uravnanje krmni mehanizem in seveda na zavore. Poleg lahkega teka vozila, ki ga omogočajo ravno urejene zavore, so tudi ti sklopi — glede na varno vožnjo — najvažnejši na vozilu.

6. Prtljažnik — in tovor na njem — sta izpostavljena močnemu zračnemu toku, ki teče med vožnjo ob vozilu. Ob prtljažniku se tok močno skvari; zmanjša se hitrost in raste poraba goriva, tudi vozilo postane bolj nestabilno. Zato naj se prtljažnik po uporabi odstrani, saj je ravno zato pritrjen zelo enostavno.

7. Tovorne in stanovanjske priklovice na osebnih avtomobilih povečajo potrošnjo goriva že s svojo dodatno težo; le-to mora premagati motor vozila s kotalnim uporom koles in tudi z zračnim uporom, kar je mogoče opaziti predvsem pri stanovanjskih prikolicah. Zračni upor se lahko zmanjša s postavitvijo usmerjevalca zraka na zadnjem delu strehe avtomobila; teže in kotalnega upora pa ne moremo odstraniti. Seveda pa je zato poraba goriva znatno večja!

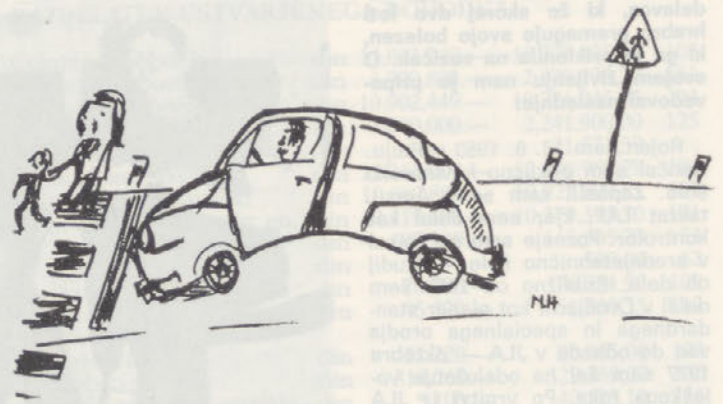
8. Usmerjevalec zraka (deflektor), pritrjen na kabine tovornih avtomobilov, omogoča tudi manjšo porabo goriva. Z montažo te naprave zvečamo aerodinamičnost vozila.

9. Dodatni žarometi, okraski in drugi obeski tudi vplivajo na večji zračni upor. Tudi dolge antene niso primerne. Proizvajalci avtomobilov so preverili zračni upor vozila v vetrovniku in mu dali najprimernejšo obliko. Vse spremembe na vozilu lahko povečajo zračni upor in s tem seveda potrošnjo goriva.

NAČIN VOŽNJE

Poraba goriva je v veliki meri odvisna od voznikovih navad pri vožnji. Zlato pravilo, ki mora prevladati, je vsekakor **varna vožnja**. S pametjo in z vsaj delnim nim poznavanjem tehnike se da marsikaj prihraniti, pa naj bo to tike in ne nazadnje — tudi živce. Da voznik ve, kolikšna je poraba goriva, vozilo, zavore, pnevmatike goriva, maziva in kolikšni so tudi ostali stroški z vozilom, je treba nujno o vsem tem voditi evidenco. Pri polnjenju goriva si beležimo poleg litrov tudi kilometre. Večina vozil ima tudi dnevne števec za prevožene kilometre. Te namreč nastavimo na ničlo, ko polnimo gorivo. Z enostavno formulo lahko ugotovimo, koliko goriva smo potrošili na 100 km:

$$\frac{l \times 100}{\text{km}} = l \text{ na } 100 \text{ km}$$

Zakaj tako?

$$\frac{25 l \times 100}{300 \text{ km}} = 8,33 l/100 \text{ km}$$

Za pravilno izmero — koliko goriva poprečno porabi naše vozilo — je treba upoštevati daljše obdobje (vsaj mesečno, če ne letno). Meritev porabe goriva za eno polnjenje nam običajno ne pokaže prave slike porabe. Pa tudi prikaz drugih stroškov za naše vozilo je realnejši na daljšem obdobju.

1. Pri urejenem stroju mora voznik pri zagonu upoštevati proizvajalčeva navodila. Le-ta so navadno natisnjena z debelimi črkami ali pa so podčrtana. Že to nam da vedeti, da ni vseeno, kako to naredimo (razlika je hladni ali ogreti stroj).

Ogrevanje stroja — pri kakršnikoli zunanji temperaturi in pri današnjih oljih — ni potrebno. Seveda pa moramo speljati zmerno in stroja ne smemo na začetku vožnje prekomerno obremenjevati. Na ta način dosežemo najhitreje delovno temperaturo vseh delov stroja. To nam omogoča najoptimalnejše pogoje vožnje in najmanjšo obrabo.

2. Vedeti je treba, da je poraba goriva odvisna od števila vrtljajev stroja. Zato je — praktično povedano — potrebno hitrost vozila prilagajati čimmanjšemu številu vrtljajev v primerni pre-

stavi. N. pr. vožnja v »direktni« prestavi ni prav nič škodljiva tudi pri manjši hitrosti (ta je v navodilih največkrat navedena). To pa velja, seveda, le ob določenih pogojih:

- ravno vozišče brez vzpetin;
- neobremenjeno vozilo;
- brez potreb po hitrem pospeševanju ipd.

Za tako vožnjo mora imeti voznik že nekoliko izkušenj, da ve, do katere nizke hitrosti se še lahko uporabi določena prestava. Do tresenja ali sukanja vozila seveda ne sme priti. S pretiravanjem lahko škodujemo stroju in prenosnemu mehanizmu. Dodajanje plina, t. j. pritisikanje stopalke za plin, je zelo delikatno opravilo. Kdor tu greši in nima občutka oz. posluha, koliko goriva stroj v tistem trenutku potrebuje, ne more prištediti pri gorivu niti pri stroju, zavorah in pnevmatikah.

3. Vožnja po mestu, na kratke relacije, v kolonah s pogostim ustavljanjem, pri odprtih oknih ipd. je gotovo neekonomična. Zato se bo preudaren voznik vožnjam po mestu sploh izogibal. Če pa bo taka vožnja neizogibna in ne bo natančno časovno določena, pa se bo odločil zanjo v času, ko je na cestah manj prometa, nikakor pa ne v prometnih konicah.

Po poteh revolucije v Mostje

40. obletnico OF slovenskega naroda in 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti smo počastili tudi pripadniki civilne zaščite Agisa s pohodom v Mostje.

Organizirani v novo ustanovljenem Sagadinovem odredu smo se zbrali v Budini skupno s četami, ki so jih sestavljale krajevne skupnosti Cirkulane, Dolena, Leskovec, Majšperk, Podlehnik, Ptujška gora, Stoperce, Videm, Zavrč in Žetale, ter CSUI TOZD kovinarska in kmetijska šola.

Pot nas je vodila čez Spuhlje,

kjer smo položili venec k spomeniku padlim prevoznikom čez Dravo ter nato preko Dornave in Pacinja na prireditveni prostor.

Prijetno in veselo je bilo razporeženje med pohodniki, podoba 1135 članskega odreda pa veličastvena in enkratna.

Vrhunec je prireditve dosegla na prireditvenem prostoru, ko so vsi odredi skupno s pripadniki JLA in ostalimi udeleženci pozdravili prihod zvezne štafete.

Vsekakor je bilo to enkratno razporeženje in zadovoljni smo, da smo k temu prispevali tudi pripadniki civilne zaščite. FK

Delovanje delegacij

Pri obravnavanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij ugotavljamo vsaj na podlagi dosedanjega dela temeljnih in splošnih delegacij, da je treba to funkcijo čimprej izboljšati, in to v duhu ustave in zakona o združenem delu. Dosedanje pomanjkljivosti so vidne pri delu delegatov v delegacijah, rezultat takšnega dela pa ponazoruje tudi neaktivnost delegatov na sejah zbora združenega dela in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Letos smo napravili nekakšno analizo o delu delegatov in delegacij, da bi ugotovili dejansko stanje in opozorili na pomanjkljivosti. Ugotovitve niso vspešne, kajti še vedno se pojavljajo problemi, nepovezanost temeljnih delegacij za zbor združenega dela in za Samoupravne interesne skupnosti, nepovezanost z delegatsko bazo, strokovnimi službami, z organi upravljanja, poslovnimi organi, družbeno-političnimi organizacijami. Edini možni rezultat takšne aktivnosti je seveda zgolj formalna prisotnost v skupščini, saj delegat brez stališča svoje baze ne more kakovostno odločati o nakazni problematiki.

Omeniti je treba, da so bile storjene velike napake že v času kadrovske priprave na volitve delegatov, ko so mnogi funkcijo

delegata sprejeli, sedaj pa o delu še slišati nočejo.

Se bi lahko naštevali pomanjkljivosti pri samoupravnem delovanju delegatov, vendar nosi del kritike za takšno stanje tudi širša družbena skupnost. Zlasti ni v zadostni meri poskrbela za izobraževanje delegatov, izdaja preobširna in preveč strokovno napisana gradiva, za katera je premalo časa za obravnavo ipd. Delavci delovne organizacije AGIS so za uresničevanje svojih pravic izvolili 350 delegatov, ki so povezani v 36 delegacij.

Temeljna organizacija združenega dela Avtoopreme ima posebno delegacijo, ki samostojno delegira delegate v Zbor združenega dela in na seje skupščine samoupravne interesne skupnosti.

Ostale temeljne organizacije združenega dela in delovna skupnost pa imajo združene in splošne delegacije, katere se združujejo v konferenco delegacij.

Povprečna udeležba na sejah delegacij je približno 60 % iz tega sledi, da je vse prej kot zahteva delegatski sistem.

Na kraju moramo omeniti, da je pri naslednjem kadrovanju potrebno dobro premisliti in nujno je kadrovati mlajše delavce, kateri bodo voljni sodelovati in uspešno opravljati funkcijo delegata. V. F.

Ribiči so se pomerili

V počastitev praznika osvobodilne fronte in praznika dela smo organizirali v Orešju že tradicionalno interno tekmovanje v lovu rib s plovcem. Tokrat se je udeležilo kar 11 ekip, štirje udeleženci pa so tekmovali izven konkurence. Jutranji dež ni ugnal želje tekmovalcev in zato je bil začetek tekmovalstva kar z enourno zamudo.

Ulov je bil dokaj slab, saj je vsem ribičem nagajal veter, ki je vzvalovil gladino »ribnika«. Glavni sodnik VODA Silvo pa je imel lažje delo, saj so bile ribe kar hitro preštete in stehtane. Temu pa je seveda sledil izračun. Število reb in teža sta bila kriterija za uvrstitev posamez-

nikov, seštevke točk članov tekmovalne ekipe, pa je štel za uvrstitev ekipe.

Tokrat je gotovo presenetila ekipa TOZD Vzdrževanja, ki je osvojila prehodni pokal, čeprav je nanj računala ekipa Orodjarne, saj ga je do sedaj osvojila že trikrat, vendar ne zapored. Drugo uvrščena je bila ekipa orodjarne, tretje uvrščena pa je bila ekipa DSSS.

Uvrstitev posameznikov:
1. mesto ŠILAK Mirko TOZD Orodjarna
2. mesto MESARIČ Oto TOZD Orodjarna
3. mesto PETEK Zvonko TOZD TAP.

M. Š.

Knjiga naš prijatelj

Knjiga je gotovo tisti človekov prijatelj, ki ga nikoli ne zapusti. Nasprotno, vedno znova ga bogati in plemeniti. Utrujajoča vznemirljivost našega vsakdana nam onemogoča, da bi se sprosti zavedali obsega in pomembnosti družbenih in vsakršnih sprememb, ki jih sami sprožamo, spodbujamo, usmerjamo in nanje vežemo svojo usodo. Najbrž je že zakon modernega življenja takšen, da mirovanje, počitek, izpopolnjevanje v okviru znanega, preprosto niso več možni, vsaj ne na ravni družbenega življenja. Zato pa vzamimo v roko dobro knjigo in morda nas bo vrnila v stare zlate čase, ko so ljudje imeli še čas za človečnost. M. M.

»LJUDSKA KNJIGA«

Zbirka romanov iz svetovne književnosti
6 knjig — 800 din

Tudi v letu 1981 bodo naročniki Prešernove družbe v zbirki Ljudska knjiga prejeli šest mojstrsko napisanih, zanimivih, pretresljivih, zabavnih in napetih romanov iz svetovne književnosti.

Janosch: **HOLONEK ALI DOBRI BOG IZ GLINE.** Pripoved, polna zabavnih dogodivščin, ki se odigravajo v ozadju »Velike nemške zgodovine«.

Philip Roth: **ZBOGOM COLUMBUS.** Prikupna ljubezenska zgodba o študentu Neilu in najstniški razvajenki iz bogate družine.

Adil Jakubov: **ULUGBEOVI ZAKLADI.** Zgodovinski roman iz časov, ko so v deželah okrog pravilničnega Samarkanda divjali hudi boji med potomci slovitega Timurlenka.

Kobo Abe: **ZENSKA S PEŠČIN.** Zbiralec žuželk Džumpel Niki izgine in oblasti ga proglasijo za mrtvega. V resnici pa mož živi v majhni obmorski vasi, ki jo nenehno ogroža povsod prodirajoči pesek. — Ta japonski roman je bil preveden v vse svetovne jezike, film, ki je bil posnet po njem, pa je prejel posebno priznanje na festivalu v Caunesu.

Leonard Kibera: **GLASOVI V TEMI.** Delo kenjskega avtorja sodi med najboljše stvaritve sodobne afriške literature. — Podobe bogatašev in revežev, črncev in belcev, v novi družbi ljudje ne tkejo več prijateljskih vezi, kot v nekdanji vaški skupnosti.

Siegfried Lenz: **VZOR.** Zberejo se trije pedagogi, ki naj bi sestavili nekakšno čitanko in z njo pokazali mladini naše dobe vzor, po katerem bi se lahko zgledovala. Tedaj izvedo za mlado biologinjo, ki je odšla v Grčijo in se pridružila odporu zoper polkovniški režim...

Preko 1500 strani zanimivega branja. Najcenejša tovrstna zbirka na Slovenskem. Format 17 x 11,5 cm, tiskano na brezlesni papir, vezano v platno in opremljeno z večbarvnim ščitnim ovitkom. Dve knjigi sta izšli aprila, dve izideta junija in dve septembra.

NAROČILNICA

Naročam zbirko »Ljudska knjiga« 1981 (6 knjig). Naročnino 800 din bom poravnal

- v celoti, takoj po prejemu prvih knjig
- v največ 4 zaporednih mesečnih obrokih

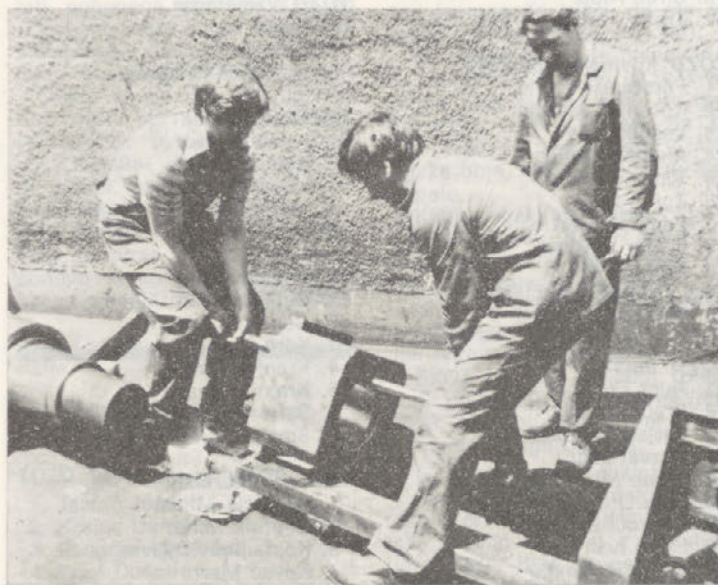
Ime in priimek

Ulica in hišna št.

Pošta in poštna št.

Datum Podpis:

Prešernova družba
Borsetova 27
61000 Ljubljana

OBVESTILO

V mesecu juniju organiziramo v DO AGIS predavanje o cestno-prometni vzgoji voznikov. Za poklicne voznike bo predavanje obvezno, amaterje pa vabimo k čim večji udeležbi.

Prijavite se do 12. 6. 1981 v kadrovske službi, kjer dobite tudi ostale informacije.

SKS

Koga smo izvolili?

Volitve so se vršile po TOZD dne 30. 4. 1981. Iz zapisnikov volilnih komisij in odborov je razvidno, da so od predlaganih kandidatov bili izvoljeni naslednji:

DELAVSKE SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

TOZD Avtooprema

1. Fridauer Ivan
2. Kosar Franc
3. Muratovič Emin
4. Peklar Konrad
5. Trop Maks

TOZD Orodjarna

1. Kolednik Milan
2. Potočnik Marko
3. Potočnik Martin

TOZD Kovinska obdelava

1. Skok Boris
2. Sešo Toni
3. Tušek Franc

TOZD Vzdrževanje

1. Kristovič Janko
2. Kukovec Jože

TOZD Gumarna

1. Lešnik Zvonko
2. Močnik Danijel
3. Petek Marjan
4. Valenko Karolina

TOZD Velika oprema

1. Krajnc Marjan
2. Trbuc Franc
3. Tajsbahter Bruno

TOZD Servisi

1. Jeza Dragica
2. Krajnc Ivan
3. Toplak Janez

TOZD Precizna mehanika

1. Brkič Halim
2. Dajčman Nada
3. Hengelman Marija

TOZD Vzmetarna

1. Forstnerič Ivan
2. Hojnik Alojz

TOZD Komerciala

1. Lah Marjan
2. Kovačič Ernest

DSSS

1. Janžekovič Ana
2. Ogrizek Marjan
3. Pavlinič Bogomir
4. Vučak Zalika

ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE DELOVNE ORGANIZACIJE

1. Rozman Jože
TOZD Avtooprema
2. Širovnik Ivan
TOZD Orodjarna
3. Vogrinec Ludvik
TOZD Kovinska obdelava
4. Podpečan Edi
TOZD Vzdrževanje
5. Brodnjak Franc
TOZD Velika oprema
6. Čelan Štefan
TOZD Gumarna
7. Rižnar Janez
TOZD Servisi
8. Čuček Miran
TOZD Precizna mehanika
9. Pukšič Janez
TOZD Vzmetarna
10. Fridl Bernard
TOZD Komerciala
11. Centrih Majda
DSSS

SKUPNA DISCIPLINSKA KOMISIJA

1. Tomše Martin — predsednik skupne discipl. komisije

2. Murko Štefan — namestnik predsednika
3. Banko Anton — zunanji član
4. Burjan Ivan — zunanji član
5. Ogrinc Ivan — zunanji član
6. Pintarič Ivan — zunanji član
7. Trunk Martin — zunanji član

TOZD Avtooprema

1. Hajduk Zvonko
2. Milošič Martin

TOZD Vzdrževanje

1. Golob Pongrac
2. Mlinarič Mirko

TOZD Velika oprema

1. Paveo Ivan
2. Toplak Alojz

TOZD Kovinska obdelava

1. Kokot Jožica
2. Satler Majda

TOZD Orodjarna

1. Fridauer Roman
2. Mesarič Oto

TOZD Kovinska obdelava

1. Krajnc Vinko
2. Vnuk Rudi

TOZD Servisi

1. Ciglar Branko
2. Smigoc Janez

DSSS

1. Menoni Maks
2. Vlah Franjo

TOZD Precizna mehanika

1. Rašl Branko
2. Zupanič Stanko

TOZD Vzmetarna

1. Šerbal Anton
2. Vaupotič Stanko

TOZD Komerciala

1. Bezjak Janez
2. Cetušič Nikola

DELAVSKE SVET TOZD IN DSSS

TOZD Avtooprema

1. Antolič Marija
2. Majcen Silvo
3. Toš Zora
4. Bedrač Martin
5. Burjan Marija
6. Zagoršek Ivan
7. Juričinec Stjepan
8. Redinc Albin
9. Pšajd Ivan
10. Vogrinec Stanko
11. Pirš Viktor
12. Sluga Mirko
13. Žuna Štefka
14. Brenčič Franc
15. Ivanuš Martin
16. Frasn Terezija
17. Peklar Franc

TOZD Velika oprema

1. Bela Majda
2. Duh Andrej
3. Gomilšek Erika
4. Hren Vinko
5. Kelc Alojz
6. Kozel Andrej
7. Krajnc Marjan
8. Lazar Franc
9. Muhič Franc
10. Trbuc Franc
11. Zavec Janez

TOZD Precizna mehanika

1. Abraham Arpad
2. Babusek Milena
3. Brunčič Rudolf
4. Čeh Miran
5. Čuček Irena
6. Majcen Franc
7. Horvat Anton
8. Hovnik Roman

9. Kmetec Frida
10. Repič Peter
11. Sabotin Lizika
12. Vogrinec Marija
13. Vratič Katica

TOZD Orodjarna

1. Bela Danilo
2. Bela Miroslav
3. Gol Anton
4. Horvat Janko
5. Krajnc Stanko
6. Kolednik Milan
7. Petek Janez
8. Satler Ivan
9. Strelec Viktor
10. Vertič Stanko
11. Vogrinec Tilčka

TOZD Gumarna

1. Berhaus Lojzka
2. Bezjak Marija
3. Bojič Milica
4. Bombek Vlasta
5. Brumen Stanko
6. Čagran Stanko
7. Dubrun Jože
8. Horvat Anica
9. Kelc Jože
10. Konig Justina
11. Kostanjevec Stanko
12. Meglič Franc
13. Panikvar Martin
14. Simonič Janez II.
15. Petek Albin
16. Šafranko Slavica

TOZD Vzmetarna

1. Antolič Franc
2. Bračič Stanko
3. Forstnerič Marija
4. Holc Marija
5. Kocmut Mirko
6. Kovačec Franc
7. Marin Milan
8. Munda Milan
9. Plošinjak Marjan
10. Širec Alojz
11. Trunk Ferdo

TOZD Kovinska obdelava

1. Forstnerič Franc
2. Korenjak Marjan
3. Lešnik Jože
4. Majhen Danica
5. Vidovič Franc
6. Žuran Maks
7. Zamuda Martin
8. Cenar Justina
9. Kmetec Milan
10. Lozinšek Frančiška
11. Mlinarič Kristina

TOZD Servisi

1. Auer Franc
2. Bračič Stanko
3. Furjan Mirko
4. Horvat Janez
5. Jakob Miroslav
6. Jeza Dragica
7. Knezoci Željko
8. Ladič Ivan
9. Mahorič Slavko
10. Pšajd Cvetko
11. Ranfl Marjan
12. Stepanov Olga
13. Sušanj Zdravko

TOZD Komerciala

1. Hojnik Edi
2. Hrga Marija
3. Ilec Jože
4. Janžekovič Sonja
5. Kuhar Olga
6. Papst Rudi
7. Peternik Danilo
8. Šenkiš Ivan
9. Veselič Konrad
10. Zebec Stanko
11. Zelenik Alojz
- TOZD Vzdrževanje
1. Belič Milan
2. Ber Milan

3. Duh Sonja
4. Gašparič Darko
5. Jakolič Jože
6. Kramberger Zdenko
7. Kristovič Milan
8. Kukovec Franc
9. Kukovec Jože
10. Mlinarič Janko
11. Vidovič Stanko

DSSS

1. Cetl Justina
2. Čeh Angelca
3. Gabrovec Majda
4. Hojnik Franc
5. Jurič Ljubo
6. Kelenc Darinka
7. Kolarič Franc
8. Komijenovič Stevo
9. Marin Darinka
10. Meglič Marjan
11. Simonič Franc
12. Soko Ivan
13. Strašek Silvo
14. Šeruga Katica
15. Štumberger Andrej
16. Toplak Jasna
17. Treber Mirko
18. Vidovič Maks
19. Zidarič Todorka

SAMOUPRAVNA DELAVSKE KONTROLA TOZD IN DSSS

TOZD Avtooprema

1. Meško Ivan
2. Petek Jože
3. Rajh Zlatko
4. Štrafela Martin
5. Učakar Ljuba

TOZD Velika oprema

1. Arnuš Milan
2. Biškud Franc
3. Brodnjak Franc
4. Petek Stanko
5. Pogladič Vlado

TOZD Vzmetarna

1. Kokot Ivan
2. Oroz Đuro
3. Terševac Elizabeta

TOZD Orodjarna

1. Ivanuša Ivan
2. Kolarič Janez
3. Kovačec Janko
4. Markez Ivan
5. Skok Danilo

TOZD Gumarna

1. Čelan Štefan
2. Černivec Anton
3. Karo Marija
4. Kranjc Marija
5. Krajnc Janez
6. Šafranko Alojz
7. Šmigoc Miloš

TOZD Komerciala

1. Arnejčič Milica
2. Cestnik Mirko
3. Kostadinovič Živka
4. Kovač Marta
5. Žvegla Ciril

TOZD Kovinska obdelava

1. Bratušek Zvonko
2. Čebek Jože
3. Habjanič Hermina
4. Kostanjevec Ivan
5. Krajnc Ignac

TOZD Servisi

1. Bombek Konrad
2. Milec Ivan
3. Toplak Viktorija
4. Turnšek Marica
5. Turnšek Zdravko

TOZD Vzdrževanje

1. Bezjak Anton
2. Bombek Miran
3. Kozel Drago

Kratka zgodovina mladinskega gibanja

Današnji organizaciji ZSM je predhodnik organizacija mladine SKOJ-a.

SKOJ je ustanovljen kmalu po ustanovitvi KPJ in to oktobra 1919 po vzoru na sovjetski KOMSOMOL. Glavni pobudnik SKOJ-a je bila šolska in študentska mladina, ki je sprejela ideje oktobrske revolucije. Kmalu po organiziranju je začela izdati tudi svoj časopis »Rdeča zastava«.

SKOJ ni bil kakšna nižja politična organizacija ampak je vzporedno s KPJ vršil pomembne politične naloge.

Zveza med KPJ in SKOJ je bila takšna, da je SKOJ pošiljal v partijske svete svoje delegate.

Ko se je osnovala Komunistična mladinska internacionala novembra 1919 je SKOJ sprejel program in statut te mednarodne organizacije. Prvi kongres SKOJ-a je bil junija 1920. leta.

Ostanki socialdemokratskih stališč znotraj partije so v veliki meri onemogočali odnose znotraj same organizacije in sodelovanje med partijo in SKOJ-em.

Poleg tega so se v vodstvu SKOJ pojavili posamezni voditelji, ki so bili prepričani o veliki vodilni vlogi mladine ter zato postavljali tezo, da mora SKOJ imeti eno od vodilnih vlog v komunističnem gibanju. Nekateri voditelji SKOJ-a niso mogli sprejeti nobenega stališča KPJ po »Obznani«, zato so se odločili za individualni značaj boja in osnujejo organizacijo »Rdeča pravica«. Enako usodo kot KPJ doživlja tudi SKOJ. Sprva ima veliko število članov okrog 10.000. Toda po »Obznani« so mnogi med njimi zaprti, tako, da je SKOJ doživel popolni zlom.

S pomočjo KPJ je decembra 1921 formiran **akcijski odbor** za obnovo komunističnega mladinskega gibanja na ilegalni osnovi.

4. Zagoranski Anton
5. Zupanič Silvo

TOZD Precizna mehanika

1. Jančič Jože
2. Krajnc Darinka
3. Pongrac Veronika
4. Prigl Dušan
5. Visinski Anica

DSSS

1. Gaspari Danilo
2. Ivartnik Marija
3. Kočevar Franjo
4. Kolarič Darinka
5. Korošec Nada
6. Stopajnik Franc
7. Špes Marjeta
8. Štumberger Matilda
9. Trbuc Darinka

V TOZD Precizna mehanika je bil na dan volitev dne 30. 4. 1981 izveden referendum zaradi odločanja o sprejemu spremembe o temeljnih plana TOZD Precizna mehanika za srednjeročno obdobje 1981—1985.

Referendum je uspel s 79,04%.

Hitro se formirajo oblastni sekretariati za Srbijo, Slovenijo, Hrvatsko in Bosno in Hercegovino. Kmalu po tem se je v Ljubljani vršila **prva državna konferenca ali Ljubljanski kongres SKOJ**.

Ta konferenca je vplivala na polet SKOJ-a in dala glavne smeri za formiranje zveze delavske mladine Jugoslavije (SKOJ) kot obče jugoslovanske legalne organizacije v kateri je lahko deloval tudi SKOJ.

To odločitev so realizirali 23. avgusta 1922. Omogočila je, da je napredna mladina dobila mesto svojega združevanja in mogoče je reči, da je SKOJ pomembno prispeval k razvoju razrednega delavskega gibanja. Mladina se je zlasti izkazala v konkretnih akcijah v četah, ki sta jih formirala KPJ in SKOJ proti nastopajočemu fašizmu, zlasti proti ORJUNI, SRNAO in HRNAO.

SKOJ je bil preganjen v ilegalno skupaj s KPJ, medtem ko je SKOJ prepovedan šele 12. julija 1924 skupno z neodvisnimi sindikati in neodvisno delavsko stranko Jugoslavije.

S prepovedjo so bile izvršene tudi aretacije vodstev, okrog 200 voditeljev SKOJ je bilo takrat v zaporih.

Kljub prepovedi SKOJ in SROJ nista prenehala z delom, nasprotno je mogoče trditi, da sta se močno konsolidirala (utrdirila).

Za nadaljno delo je pomemben III. kongres SKOJ, ki se je vršil junija 1926. Glavna bitka na tem kongresu teče v smeri, da se tudi SKOJ ne bi potegnil v frakcijske boje, kar je kongresu tudi uspelo.

Kljub ilegalnim pogojem, se je število članov SKOJ povečalo, sredi leta 1928 šteje SKOJ nekaj manj kot 200 članov.

SKOJ se je razvil kot kadrovska organizacija, ki je predstavljal rezervar kadrov za KPJ.

SKOJ se prav posebej izkaže tudi po pismu Kominterne leta 1928, ko opozarja na enotnost komunističnega gibanja.

S 6. januarsko diktaturo se članstvo v SKOJ-u zmanjša, vendar je bil organizacijsko in akcijsko močan. V boju z diktaturo leta 1929—1931 so padli mnogi vodilni člani SKOJ, čeprav je čas po anarhofašistični diktaturi predstavljal izgubo mnogih kadrov SKOJ-a, je ta hkrati zelo pridobival na ugledu med jugoslovanskimi narodi. Po letu 1931 se SKOJ prične ponovno organizacijsko krepiti. Čas od 1932 do 1934 predstavlja obnavljanje starih in formiranje novih ilegalnih organizacij. V tem času se vrši IV. državna konferenca SKOJ v Ljubljani leta 1934. Ta konferenca je prelomnega značaja. SKOJ si postavi kot glavno nalogo boj proti nastopajočemu fašizmu. Pod vodstvom partije je tega leta začel rasti množičnega naprednega mladinskega gibanja, ki bo v 2. vojni pomemben dejavnik v revolucioniranju množic v boju proti reakcionarnem režimu dr-

žave. Hitrejši razvoj SKOJ-a je zopet zadržalo množično zapiranje komunistov leta 1936. Tega leta je uspelo policiji vdreti v aparat SKOJ, kar je imelo za posledico daljšo nepovezanost skojevskega gibanja. K težavam je pripomoglo tudi napačno dojeta direktiva IV. državne konference (1935) o reorganizaciji gibanja. Zahteva, da se kar največ osnovnih celic legalizira je povzročilo pravo zmešnjavo v mladinskih organizacijah. Zato prihaja do razpuščanja skojevskih organizacij, še prav posebej pa se je to nadaljevalo po aretaciji Borisa Kidriča julija 1936 na Dunaju.

S pomočjo KPJ se je v letu 1937 stanje v SKOJ nekako konsolidiralo. Mladinska komisija pri CK KPJ, ki jo je vodil Ivo Lola Ribar je pri tem imela veliko zaslug.

KPJ in SKOJ sta se lotila krepitve vseh mladinskih organizacij z namenom, da bi vzgajala mladino v boju proti fašizmu. SKOJ je hitro formiral Združeno študentsko mladino, vovodinsko mladinsko gibanje in veliko število prometnih športnih in kulturnih institucij. SKOJ je imel pomembno pozicijo tudi v nekaterih drugih političnih organizacijah kot so SOKOL, Kmečko kolo, Združena mladina itd. Te poslednje organizacije so ustanovili meščanski krogi, vendar je odnos KPJ do teh skupin bil vedno odgovoren.

Po formiranju začasnega centralnega komiteja, ki ga je že formiral Josip Broz Tito prihaja do preraščanja mladinske komisije pri ZK v centralni komite SKOJ.

Mladina je bila ob začetku NOB pripravljena. Večji del članov SKOJ dobi direktivo, da se udeležijo vstaje. Leta 1941 je SKOJ štel okrog 30.000 članov kar je znatno več kot članov partije. Tako kot KPJ je imel tudi SKOJ široko zaledje v mladih jugoslovanskih množicah, ki je smatrala da SKOJ zagotavlja tudi njihove interese.

Na pobudo KPJ in SKOJ se nov. 1942 osnuje Združena zveza mladine USAOJ. V NOB je bila mladina glavna sila, tako gibalna kot tudi večinsko strukturna.

Pomembno vlogo sta imela SKOJ in USAOJ tudi v obnovi države po zmagi. Razvoj samouprave, rast družbene zavesti in obče materialne rasti družbe vplivajo tudi na spremembe v politični organizaciji mladine. Decembra 1943 prihaja do skupnega kongresa SKOJ in USAOJ. Na njem se obe organizaciji združita v enotno organizacijo LJUDSKO MLADINO JUGOSLAVIJE.

NEKATERI PROBLEMI IN SPECIFIČNOSTI MLADE GENERACIJE

ZK je vedno pozorno spremljala vključevanje mlade generacije v socialistične družbene odnose. Ni mandata v katerem najvišji organi ne bi vsaj enkrat dali na dnevni red problematiko mladine. V teh poslednjih obdobjih pa je v ZK prisoten nov pristop. ZK

se je dolgo časa ukvarjala le z organizacijo mladine, v zadnjih obdobjih zlasti od 8. kongresa ZKJ pa obravnava mladino kot celoto in problemsko.

Že dolgo časa je spoznano dejstvo, da se vsa pozitivna in negativna družbena dogajanja specifično — drugače reflektirajo med mladino. Ta ugotovitev nas navaja na to, da nekatere negativne vplive med mladino ni mogoče rešiti s takšno ali drugačno organiziranostjo ampak le z razreševanjem realnih nasprotij družbe. To je tistih, ki nastajajo v družbeni in ekonomski praksi in nenehno reproducirajo v idejni sferi in v zavesti negativne idejne reakcije. Povdarjanje le tega odnosa pa bi nas nujno pripeljalo v vulgarni determinizem oz. v prepuščanje, da sam razvoj družbenih odnosov avtomatično oblikuje tudi zavest mladine. Takšna teza zapostavlja pomen idejnopolitičnega dela z mladino oz. ga obravnava le kot organizacijska ali od družbenopolitičnega življenja odmaknjena vzgojna vprašanja. Tak način obravnave; absolutizacija materialnih in degradacija subjektivnih faktorjev družbenega razvoja, pa ne le da oži problematiko mladine zgolj na mladinska vprašanja, ampak hkrati zapira možnosti celotnega vpogleda v družbeno problematiko.

Vse analize (anketne in druge) potrjujejo oceno, da mladina skoraj v celoti sprejema socialistične družbene odnose kot edino možno in progresivno realnost — še več — ugotavljamo, da je vitalno zainteresirana za še bogatejšo samoupravno življenje. Če je temu tako se nam objektivno nujno postavlja cela vrsta vprašanj: zakaj se ta usmeritev in energija ne kaže odločneje v praksi, zakaj je del mladine politično pasiven?

Ko mlad človek poskuša oceniti razmere v naši družbi običajno posplošuje in poenostavi probleme. Prihaja do ugotovitve, da obstoji precejšnja razlika med teorijo in prakso. Hkrati pa se mu v tej situaciji zrcali razkorak med njegovimi ideali in željami in možnostmi njihove uresničitve.

Skratka ta ocena mladih ne le realnih protislovij temveč čisto tudi projekcija njegove zavesti na družbeno stvarnost in to take njegove zavesti, ki je v tem obdobju izrazito enostransko in taktično oblikovana. Takšna pretežno teoretična usmerjenost ima za posledico predstave, da je problem mogoče rešiti s funkcionalno prireditvijo stvarnosti in stvarnih odnosov teoretične zamisli. To teoretično zamisel pa čestokrat gleda v končni — vizionarski podobi, ideal z njegovo predvsem moralno kvaliteto, vse to pa je močna ovira za kompleksno dojetje in razumevanje družbenih pojavov. Gre torej za mehanično pojmovanje o možnosti razrešitve določenih problemov. V taki vizualnosti je

(Nadaljevanje na 11. strani)

Zdravstvena vzgoja v boju proti kajenju

Po prenehanju kajenja navedene spremembe v sluznici dihalnih poti nazadujejo, po prenehanju kajenja torej riziko pljučnega raka upada. Ugotavljajo, da je kajenje pip v vzročni zvezi z rakom na ustnicah, kajenje cigaret je pomemben dejavnik pri nastanku raka v grlu. Pri raku v ustih, grlu in požiralniku je umrljivost pri kadilcih povečana približno štirikrat.

Danes ni dobenega dvoma več, da so v tobakovem dimu karcinogene, to je rakotvorne snovi.

Vdihavanje **NIKOTINA** pušča vidne posledice na srcu in ožilju. Poskusne in epidemiološke preiskave so v zadnjem času podkrepile mnenje, da je kajenje cigaret glavni vzrok za nastanek srčnega infarkta.

Nikotin in ogljikov monoksid povzročata sklerozo srčnih venčnih arterij. Čim večje število cigaret je umrljivost kadilec po kadil na dan, tem hujše zadebelitve sten venčnih arterij je imel.

Nezadostno preskrbo srčne mišice s kisikom bolniki občutijo kot angino pektoris. Ko bolezen enkrat že imajo, tudi ena sama pokajena cigareta lahko izzove ponoven srčni napad z bolečinami v srcu, z občutkom tesnobe in z zatikanjem srčnega utripa.

Kadar pa se katera izmed zoženih srčnih venčnih žil zamaši, nastopi težka klinična slika **srčnega infarkta**. Kajenje cigaret ni edini, je pa gotovo najpomembnejši rizični dejavnik za usodni ali neusodni infarkt. Več kot 20 pokajenih cigaret na dan poveča nevarnost srčnega infarkta za šestkrat v primerjavi z nekadilci.

Kajenje cigaret ne ogroža samo srca, temveč pospešuje tudi splošno zaapnevanje žil. Nekateri kadilci cigaret po 40. letu starosti opazijo, da pri hitrejši hoji dobe bolečine v mečih. Bolečine so posledica zaapnenja in zoženja žil odvodnic v spodnjih okončinah, so znanilke pričetka odmiranja nog. Če bolnik ne preneha kaditi, se zaapnenje pospešuje, nekatere žile odvodnice v mečih se zapro in prizadeto nogo je treba operativno odstraniti.

Kajenje lahko povzroči začasn dvig **krvnega pritiska** za 20 %. Srčni utrip se pospeši za 20 udarcev v minuti, zato se atleti med urejenjem odpovedo cigaretom.

Prvo, kar bi morale za osnovno resnico sprejeti vse ženske, je tole: **nosečnica — kadilka** ogroža dvojce zdravij, svoje in otrokovo. Že samo nekaj sekund po vdihovanju cigaretnega dima začne srce utripati hitreje, krvni pritisk se dvigne, količina ogljikovega monoksida v krvi se poveča na račun kisika in takoj pride v kri tudi nekaj kancerogenih snovi. Vsak naslednji dim te neposredne vplive prenaša prek posteljice tudi v otroka v maternici.

Zaradi nikotina je prizadet celotni organizem, otrok kadilk, kar pomeni zanje slabe pogoje za start v življenju. Matere — kadilke rodijo pogosto manjše in lažje otroke kot nekadilke.

Med nosečnostjo torej kadita cigareto vselej dva: mati in pa otrok v njenem telesu. Študije so pokazale, da je pri ženah, ki kadijo med nosečnostjo, dvakrat večja verjetnost za splav, za maturojenost in za smrt takoj po rojstvu kot pri nekadilkah. Kadilke rade dva do trikrat več nedonošenčkov kot nekadilke.

Obstajajo tudi dokazi, da so otroci mater, ki so med nosečnostjo kadile, do starosti 7 let še vedno nekoliko slabše razviti od svojih vrstnikov.

Nikotin v tobakovem dimu ima zvezo s čišrom na želodcu in dvanaestniku. Zaradi vplivov cigaretnega dima je moteno delovanje pilorične zapore med želodcem in dvanaestnikom. Za želodčnim čišrom obolevajo kadilci dvakrat pogosteje kakor nekadilci. Zdravljenje čira je lahko uspešno le, če bolnik povsem opusti kajenje.

Še enkrat pogledimo zakaj mladi kadijo

Odločilne so kadilske navade v družini. Često kadijo starši ali starejši bratje in sestre in mlajši jih posnemajo.

Mladi si želijo biti enakovredni v družbi: če so v družbi kadilci, to navaja in vzpodbuja mlade k posnemanju.

Večkrat je kajenje otrok izraz samostojnosti in upora proti normam, ki jih otroku postavljajo družina in odrasli.

Značilno je, da otroci ki so osebno manj prizadevni, raje segajo po cigaretah. Kajenje je bolj v navadi pri mladih, ki imajo v šoli slabše uspehe in si sami ne postavljajo visokih ciljev, kakor pri tistih, ki so v šoli uspešni in težijo za višjimi cilji.

V glavnem se mladoletni kadilec s cigareto v ustih skuša uveljavljati v očeh svojih vrstnikov.

Cigareta mlademu človeku povečuje čustveno ugodje, ker mu zmanjšuje slabe občutke kot so strah, tesnoba in negoto-

vost in ga v očeh nekaterih vrstnikov naredi enakovrednega odraslim. Te navidezne prednosti pa se izrodijo v trajno škodo za kadilčevo zdravje in duševno počutje.

Opuščanje kajenja

Mnogi kadilci ne morejo najti prave poti, kako se odreči cigaretam.

Katere so nevrščnosti, ki jih povzročajo kajenje?

To so glavobol, živčna napetost, motnje v spanju, kašelj z izmečkom, slab tek, težave v želodcu, okvare srca, težave pri hoji, ppouščanje telesnih in duševnih zmogljivosti.

Kadilci postopoma kadijo le še s slabo vestjo in ba se radi rešili cigaret. Če na lastnem telesu čutijo, kako jim tobak škoduje in ne nehajo kaditi, potem ko so že zasvojeni od tobaka: postali so nekotinomani.

Zdravniki kliniki za odvajanje od kajenja v Angliji postavljajo svojim pacientom tole vprašanje: »Ali bi potovali z letalom, ki zanj v razmerju 1:8 kaže, da se bo zrušilo?« To vprašanje bolje ilustrira riziko kajenja kakor vse tabele in GRAFIKONI. Vsak osmi kadilec cigaret, ki vsak dan pokadi 10 cigaret in dvajset do štirideset let inhalira njihov dim, umre za pljučnim rakom, toda le vsak dvestosedemdeseti nekadilec.

Tisti pa, ki jim uspe opustiti kajenje, se znova poveča energija, ne čutijo več napetosti in razdražljivosti ter nagnjenje k vznemirjanju, izboljša se jim njihovo telesno počutje.

Iz vsega navedenega o težavah in boleznih kadilcev je razvidno, da bi preprečevanje kajenja cigaret v razvitih deželah lahko več prispevalo k izboljšanju zdravja v teh deželah, kakor katerakoli druga posamezna akcija na vsem področju preventivne (preprečevalne) medicine.

Kako opustiti kajenje?

Če hočete opustiti kajenje, morate biti trdno odločeni, da prenehate kaditi takorekoč čez noč. Če poskušate počasi omejiti porabo tobaka, terja to često celo več energije kakor nagla odpoved. Volja vam ohromi, preden dosežete cilj. To potrjujejo tisočkratne izkušnje po vsem svetu. Treba je izbrati primeren termin za opustitev kajenja.

Za začetek prenehanja je najboljši dopust ali kak drug za kadilca pomemben dan. Za ta dan se mora kadilec odločiti z enkratnim sklepom, termina ne sme premikati. Le na ta način se bo rešil dolgoletne nikotinomanije.

Tistim kadilcem, ki nikakor ne zmorejo opustiti kajenja cigaret svetujemo, naj poskušajo vsaj zmanjšati nevarnost, ki jim preti od cigaret. Izbirajo naj cigarete z manj nikotina in katrana. Cigarete naj ne pokadijo do konca; največ katrana in nikotina vdihne kadilec s poslednjimi vdihli iz cigarete. Zato naj cigareto pokadi le do polovice. Čimprej vzamemo cigareto iz ust, tem nižja je doza škodljivih snovi, ki jih vdihujemo. Kadilec naj zmanjša tudi inhaliranje, le površno naj vdihuje dim. Najboljši kompromis med kaditi in nekaditi cegarete pa je, da kadilec zamenja cigareto z manj nevarno pipo ali cigaro.

Kadilci so neznosna nadloga za nekadilce

V novejšem času so številne študije in konference obravnavale posledice tobakovega dima na nekadilca, ki je izpostavljen »pasivnemu kajenju« v zaprtih in slabo zračenih prostorih. Nekadilci upravičeno trdijo, da kajenje drugih škoduje tudi njihovemu zdravju, da jih neznosno nadleguje in ovira pri delu. V skupnih prostorih je treba kadilcem nastavitvi napise, ki jih opozarjajo, da nimajo pravice s tobakovim dimom zastropljati nekadilcev.

V prostoru s 45 kubičnimi metri prostornine se pri pokaditvi dveh zavojčkov cigaret povečamnožina ogljikovega monoksida v krvi navzočega nekadilca za 4 odstotke. Zmerno količino nikotina so odkrili v krvi in urinu nekadilcev, ki so bili izpostavljeni cigaretnemu dimu. Razne študije so odkrile, da so otroci staršev kadilcev bolj dovzetni za pljučne bolezni kakor otroci nekadilcev.

Zaščita nekadilca v prenapoljenih, v slabo zračenih pisarniških prostorih, v javnih prometnih sredstvih, v zdravstvenih domovih in bolnišnicah ima prednost pred potrebami kadilcev. Torej bo v avtobusih, vlakih in drugih skupnih prostorih vzgojen in olikan človek dosledno upošteval oznake »NEKADILCI«, ki prepoveduje kajenje. Tudi v majhnem prostoru osebne avtomobila kadilec sopotnik s tobakovim dimom ogroža vozniaka.

V ljubljani že deluje društvo nekadilcev. Njegova prva skrb bo zaščita nekadilcev pred vplivom cigaretnega dima. Društvo se bo pri opravljanju svojih nalog povezovalo s samoupravnimi organizacijami, s komisijami za varstvo okolja, z občinskimi organizacijami SZDL in s krajevnimi organizacijami SZDL v občini. Brez dvoma bo to društvo našlo posnemalce tudi drugod po Sloveniji. Možnosti za zaščito zdravja otrok, mladine in nekadilcev so le v skupnem in organiziranem nastopu vseh zainteresiranih.

Uspešni šahisti

V okviru delavskih športnih iger ptujske občine so se pomerili šahisti delovnih organizacij. Naša ekipa v sestavi HABJANIČ, REBERC, LICEN in FRIDL je zmagala s točko prednosti pred ekipo JLA. Tretje uvrščena je bila ekipa Kmetijskega kombinata.

Po rezultatu na tekmovanju za Titov pokal, ki je bilo v mesecu februarju, kjer naši niso dosegli kake boljše uvrstitve, takega uspeha ni bilo pričakovati.

Prve v pikadu

Zenska ekipa v sestavi ŽURAN Dragica, GRABNER Lojzka, ŽURAN Stanka in SLUKAN Angela je na tekmovanju ekip kolektivov ptujske občine zmagala pred ekipo Perutnine, ki je bila vrsto let v tej disciplini najuspešnejša.

M. S.

(Nadaljevanje z 9. strani)

iskati razloge, da mladi vidijo v protislovnih družbe predvsem subjektivne elemente. Zato menijo, da so vsega krivi nepraviljeni in nezmožni vodilni kadri.

Protislovje, ki ga mladi najbolj občutijo je protislovje med formalno shemo deklariranih samoupravnih odnosov in pravic in dejansko možnostjo. Realizacija samoupravnih pravic je vselej realizacija osebnih kvalitete lastne osebnosti, in interesov in v določeni družbeni skupini kjer se ti osebni interesi ovrednotijo, stimulirajo ali zavrnejo. Že v tem odnosu je mladi človek prikrajšan. Dejstvo je da je premalo usposobljen, da bi svoja hotenja realiziral v samoupravni akciji, še zlasti če so samoupravni odnosi slabi. Vse to lahko pasivira, utruja in hkrati v prepričanju, da je treba urediti pravične odnose med ljudmi avtomatično oz., da to lahko stori osebnost ali organizacija. Njegova praktična dejavnost se lahko reducira le na kritiko slabosti v določenem okolju in naslanjanje osebe na osebo ali organizacijo, ki naj to stori.

Temeljne vzroke za neustrezno angažirano mladino pa je slejkoprej iskati v realnih nasprotjih naše družbe: med institucionalnimi samoupravnimi pravicami in objektivno realnostjo. Očitno je to protislovje ena temeljnih značilnosti sedanje družbene situacije: nenehen proces in boj za večjo objektivizacijo samoupravnosti in delitve dohodka po delu, procesi v katerih samoupravljanje prerašča v realnost, iz formalnih odnosov itd.

V teh silnicah se oblikuje med drugim zavest mladine in opredeljuje motiviranost za družbeno delovanje.

Treba je ugotoviti, da se ti procesi vršijo v okoliščinah ko je razvoj proizvodnih sil še nizek in ko še vedno terjajo delitev dela na umsko in fizično, zato so tendence po ohranitvi pririlegijev iz preteklosti. Obstoji še vedno podedovani hierarhični siveveda tudi svoj vpliv na dvojestem nadzora nad delom. To ima nost v delitvi ustvarjenega dohodka kar ne poraja precejšnja nasprotja med delavci v TOZD.

Okoliščine torej še vedno pogojujejo tehnokratske odnose. Tudi mladi niso izven tega. Ugotavljamo pa, da je njihova startna pozicija preslaba, da bi jih lahko uveljavljali. Zato je prej aktiven pobudnik za razvoj samouprave. To pa lahko uresniči le če so subjektivne sile dovolj sposobne in aktivne, če pa so te pasivne potem se objektivno nujno umika v sfero privitizacije.

Iz vsega tega lahko postavimo nekaj zaključkov:

- mladina ni nekaj družbe ampak je sestavni del družbe,
- mladina ima vrsto lastnosti, ki ji dajejo dispozicijo naprednosti, toda napredna ni sama po sebi,
- mladina ima določene psihične in etične lastnosti: dinamičnost, nestrpnost, kritičnost od okolja, neobremenjenost s preteklostjo

Zato je mogoče reči, da mladina oblikujeta dva elementa:

1. realnost družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov in
2. vzgoja (šola, ZSM, ZK itd).

To vse so razlogi, da ji mogoče zagovarjati tezo, da mladina ni izdvojeni socialna struktura s posebnimi interesi in cilji, ampak je sestavni del družbe v kateri so interesi družbe njeni interesi in interesi mladih — družbeni interesi.

NEKATERE UGOTOVITVE IN PODATKI O MLADI GENERACIJI IZ ZADNJE SEJE CK ZKJ

CK je ugotovil, da je angažiranje mladine v celotnem razvoju družbe vse večje in sicer navaža:

- izboljšanje je družbeno-ekonomski položaj mladih v ZD in v družbi kot celoti,
- povečana je udeležba mladih v institucijah političnega sistema socialističnega samoupravljanja,
- njihovo, idejno politično in marksistično usposabljanje je bolj vsebinsko in organizirano,
- zagotovljena je širša in bolj eposredna udeležba mladih v samoupravni spremembi vzgoje in izobraževanja,
- razvijajo se nove oblike interesnega povezovanja mladih,
- mladi so vse bolj prisotni v krepitvi SLO in DS,
- prostovoljne akcije so širše in množičnejše,
- razširjena je aktivnost mladih tudi na drugih družbenih področjih,
- vse več mladih se opredeljuje za ZK,

Število mladih v ZD se povečuje. Leta 1972 je od vseh zaposlenih bilo mladih 22,5 %, leta 1978 pa jih je bilo 31,6 %.

Subjektivne sile morajo posvetiti posebno skrb, da bo mladina zajeta v delegatskem sistemu skladno s svojo ekonomsko vlogo.

Ta udeležba še vedno ni ustrezna. Udeležba mladine v ZD je 31,6 %, v delegacijah (850.00) pa 14 %. Značilno, da so voljeni la kot delegati na osnovni ravni, manj pa na višjih ravneh, v izvršnih organih DS je mladih na ravni TOZD 11,2 %, na višjih ravneh pa le 5,5 %, v izvršnih poslovnih organih pa le 1,1 %. V delegacijah KS je le 17 % mladih, v skupščinah S/S p. se giblje zastopnost okrog 5—10 %.

V skupščinah pa še slabše, v zvezi skupščini 2,3 %.

Gradivo za sejo CK navaja nekatere slabosti, ki se pojavljajo pri delu mladine:

- tu in tam so pojavi idejne ...
- nerazumevanje samoupravljanja
- mali vpliv študentov na politiko zaposlovanja,
- povečala se je udeležba mladih v političnem delovanju,
- vpliv ultralevega radikalizma
- povečuje se število mladih v ZD
- lažni liberalizem,
- tuja ideologija (šovinizem, nacionalizem)
- vpliv klere.

Kar zadeva delovanje ZSM je treba ugotoviti, da se zavajajo nekatere slabosti.

Še vedno se javlja forumsko delo, pojav odvajanja vodstva od svoje baze, nedovoljno organiziranje za idejnopolitično delo, premalo se izraža kot DPO.

Nekaj časa so bile prisotne anarhistične tendence, da je samo mladina avangarda, zlasti študentska mladina.

Osnovne organizacije se morajo ukvarjati z vsemi problemi svoje mladine, tako bo postajala dejanski samoupravni organ. Metode dela mora prilagajati socialističnim samoupravnim odnosom in razvoju družbe.

Včlanjenost v ZSM je ponekod slaba, na nekaterih fakultetah komaj do 30 %.

Treba se je boriti za akcijsko in idejno enotnost ZSM. Ne mogoče je, da mladi, ko postanejo člani ZK prenehajo biti aktivni v ZSM.

NALOGE MLADINSKE ORGANIZACIJE

Zveza socialistične mladine je množična DPO in vzgojna organizacija, ki s svojo aktivnostjo doprinese k razvoju samoupravne socialistične skupnosti in ki se zavzema za vključevanje mladih v samoupravno življenje.

Zvezo združujejo mladina od 14 — 27 let, v organizacijo se vključujejo posamezniki in druge oblike interesnega povezovanja.

ZSM črpa svojo programsko načelo iz programa ZKJ ker smatra, da so v interesu delavskega razreda in njegovemu boju zajeti tudi inetresi mladine.

Tako kot druge DPO tako je tudi ZSMJ sestavni kolektivni član SZDL.

Z organiziranim delom ZSM usposablja mladino za samoup-

ravno udeležbo. S tem ko mladi sodelujejo v samoupravljanju v TOZD, šoli in druge sprejemajo nase dve odgovornosti za bodoči razvoj družbe.

Prizadeva si, da mladina sprejema marksistični pogled na svet in, da se te ustvarjalno uporablja v praksi.

Mladina sodeluje v reševanju vprašanj, ki so izrecno mladinska vprašanja.

Organizacijska struktura ZSM
Član ZSM je lahko vsak, ki je star od 14 — 27 let, ki sprejema program in statut in izrazi svobodno voljo za vstop.

Na ravni občine obstoji občinska konferenca ZSM Slovenije. Občinske konference so organizirane v štiri samostojne in stalne konference:

- a) konferenca mladih delavcev
- b) konferenca mladih v KS,
- c) konferenca mladih v vzgoji in izobraževanju,
- d) konferenca mladih v kmetijstvu.

Konferenca ima svete, komisije ter odbore.

Osnovna organizacija se formira: v TOZD, v enotah DO, v delovni skupnosti, v vzgojno izobraževalnih organizacijah v JLA.

Več osnovnih organizacij se lahko poveže v koordinacijski svet ZSM.

V krajevni skupnosti obstoji krajevni svet v katerega se vključuje vse oblike mladinskega delovanja.

R. Z.

REGRAT

*Vetrič je zapihal in seme je pobral,
Na travniku ga je posejal,
da zrastle bi drevo.
Potem s krošnjo se bo igral.*

*Pa pognal je regrat.
Zanj mu ni bilo.
Krošnjo hoče, da
na njej bo gospodar.*

*Pa se vetrič je razjezil
in zapihal je močnejše,
kot vihar.
Ugasnil regratu je lučko,
pa ni slutil,
da bo regrat spet pognal.*

*Pa se vetrič je odločil,
nič več ne bo pihal,
regrata ne bo sejal,
hoče krošnjo,
da se z njo bo poigral.*

*Pa prišel je deček,
da bi se igral.
Odtrgal regratu je lučko
in si z njo je prerokoval:
Da bi regrat vsepovsod pognal,
vetrič ne bi pihal,
deček pa se v miru bi igral.*

*Pa se je razjezil vetrič
in znova je podivjal ...
Tedaj prebudil se je sonček
in vetrič je zaspal.
Deček pa se v miru
z lučko je igral.*

Danica Ivančič

		JUNIJ 1981	PRETEG NITEV	AVIONI	PRED-STOJNICA SAMO-STANA	ČEHOSL. METALEC PUSKICA (LUBVIK)		
		SAD						
		POLET-SEJNA						
		ZEMELJSKI PLIN						
		ANGL. GRALKA SORTA						ZIGAN AP- NENEC
								TONA
								16. IN 6. ČRKA
								DOPISU V GLASILO
								JUŽNO-AMERIŠKA STRUPE- NA KASA
								BOSAN- MOŠKI IME
								REKA NA V HONSU
SESTAVIL EDI KLASINC	JAVNO PONI- ŠANJE	KIDOR DELA KOMATE	PRAGER SKO NOSI- METNO MOSTVO	ŽELEZ- NO VINO	DOPIŠU V GLASILO	GLASILO ITALIJ- LUKA		POVRT- NINA ALFRED NOBEL
POSKOK								TIBE- TANSKO GOVEDO
NASILNE TATVINE								PEVEC OFARIM
KONEC MOLITVE								ČRSKI ŽUNAK
VRSTA ČEST- NEGA TLAKA								ELJA OD PROJEKCI- FOSFOR
ČESKO MOSKO IME								
ITALIJ- LUKA (FRANCO)								RUSKI VLADAR
100m ²								2. AME- RISKI PRED- JEDNIK

DELAVCI, KI SO SKLENILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU MARCHU 1981

Delovna skupnost skupnih služb

- ŠERUGA MILENA, medic. sestra stom. smeri; medicinska sestra stomatološke smeri — določen čas
- KOLETNIK MILICA, delavka; čiščenje poslovnih prostorov in sanitarij — določen čas
- LOVREC DRAGICA, delavka; čiščenje poslovnih prostorov in sanitarij — določen čas
- LORBEK NADA, dipl. pravnik; pri- pravnik — določen čas

TOZD Avtooprema

- KAČAREVIČ MARJANA, strugar; vr- tanje polizdelkov na enovret. vrt. stroju — nedoločen čas
- EMERSIČ JOŽEF, delavec; transportir- anje — nedoločen čas
- IVANČIČ JANEZ, delavec; galvanizi- ranje izdelkov — določen čas
- MARINIČ MILAN, delavec; galvani- ziranje izdelkov — določen čas
- CAFUTA VLADIMIR, delavec; vli- vanje na stroju za tlačno litje — nedoločen čas
- GOMILSEK LOVRENC, delavec; vli- vanje na stroju za tlačno litje — nedoločen čas
- BOGDANOVIČ MILAN, delavec; stat. tekoče kontro. zaht. polizdel- kov — določen čas
- PRELOŽNIK BRANKO, slikopleskar, montiranje fazno zahtev. izdelkov — nedoločen čas
- MAJCENOVICH VIKTOR, delavec; mon- tiranje fazno zahtev. izdelkov — nedoločen čas
- GOLOB AMRTIN, delavec; vrtnje polizdelkov — nedoločen čas

TOZD Kovinska obdelava

- FRAS ANTON, delavec; sestavljanje hladilnikov ter var. mestoma — nedoločen čas

TOZD Gumarna

- KOLEDNIK STANKO, delavec; vulka- niranje gumi tehničnih izdelkov — nedoločen čas
- SKOK JOŽEF, delavec; vulkanizir- anje gumi tehničnih izdelkov — nedoločen čas
- TIKVIČ IVAN, delavec; vulkani- ranje gumi tehničnih izdelkov — nedoločen čas
- BEZJAK IVAN, delavec; vulkanizir- anje gumi tehničnih izdelkov — nedoločen čas

TOZD Vzdrževanje

- PEVEC JOŽEF, stroj. ključavničar;

- zaht. intervenc. dela na str. in stroj. napr. — nedoločen čas
- SIMENKO IVAN, ključavničar; manj zaht. intervenc. dela na str. in stroj. napr. — nedoločen čas

TOZD Velika oprema

- ZNIDARIČ STANKO, priuč. stroj.; transportiranje — nedoločen čas

DELAVCI, KI SO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU MARCHU 1981

- VINDIŠ DANICA, pravnik; pravna dela — sporazumno

TOZD Avtooprema

- MAJERIC JANEZ, delavec; varjenje na točk. var. aparatu — odslužitev vojaškega roka
- KRAJNC MIRAN, delavec, transportir- anje — na lastno željo
- OBRAN KONRAD, delavec; sprejema- nje in izdajanje OM — upokojitvev
- BUTALA ANTON, delavec; pripravljal- na dela — upokojitvev
- BEZJAK IVANKA, delavka; galvani- ziranje izdelkov — sporazumno
- ČEH VINCENC, priuč. uprav. villičar- ja; transportiranje z villič. ali el. vozilkom — sporazumno

TOZD Kovinska obdelava

- ŽUPANIČ VALTER, varilec, varjenje oljnih hladilnikov — sporazumno
- MESARIČ JANEZ, kmetovalec, rezka- nje odlitkov — sporazumno
- KOVAČEC IVAN, delavec, struženje odlitkov — sporazumno

TOZD Gumarna

- SPRAH JANKO, delavec, valjanje gu- mijevih zmesl — sporazumno

TOZD Vzdrževanje

- STUHEC STANKO, avtoelektrikar, za- htevno preventivno vzdrževanje de- lovnih naprav in strojev — sporazu- mno

TOZD Velika oprema

- KOSUTAR IVAN, delavec, ročna dela — pripravljalna dela — sporazumno

TOZD Vzmetarna

- IVANUS JANEZ, prodajalec kovinske stroke; skladiščenje mater. in got. izdelkov — delo za določen čas

DELAVCI, KI SO SKLENILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU APRILU 1981

Delovna skupnost skupnih služb

- MARIN DARINKA, ekonomist, pri- pravnik — nedoločen čas
- SKOVRJLJ VELJKO, dipl. pravnik; pri- pravnik — določen čas
- VUCKOVIČ RADOVAN, dipl. ekono- mist, planiranje in analiziranje po- slovnih rezultatov — določen čas

TOZD Avtooprema

- VOGLAR STANISLAV, delavec, galva- niziranje izdelkov — določen čas
- PAUKO ANTON, delavec, vliivanje na stroju za tlačno litje — nedoločen čas
- VINDIŠ ANTON, delavec; pripravljal- na dela — nedoločen čas
- SLAMERSAK MARTIN, priuč. villičar- ist, transportiranje z villičarjem ali el. vozilkom — nedoločen čas
- IVANČIČ STANISLAV, delavec, vrta- nje polizdelkov — nedoločen čas
- MOLK STEFANIJA, delavka; priprav- ljalna dela — nedoločen čas
- VIDOVIC IRENA, delavka, čiščenje proizvodnih prostorov — določen čas
- PERŠA ALOJZ, zidar; montiranje faz- no zahtevnejših izdelkov — nedolo- čen čas

TOZD Gumarna

- TOPOLOVEC MARJAN, delavec; pri- prav. surova na predobl. in vulk. na avtokl. — nedoločen čas

TOZD Kovinska obdelava

- VINDIŠ JANEZ, delavec; struženje srednje zaht. odlitkov — nedoločen čas
- TOPLAK IRENA, delavka; struženje polizdelkov in izdelkov — nedoločen čas
- KORENJA FRANC, delavec, struženje srednje zaht. odlitkov — nedoločen čas

TOZD Orodjarna

- PETERK JANEZ, orodjar, izdelov. zaht. delo liv. gum. or. in or. za pred. pl. m. — vrnitev iz JLA

TOZD Velika oprema

- SAGADIN JANEZ, strojni delovodja, vodenje izmene v odd. posod in glušnikov — nedoločen čas
- ZEMLIČ SLAVICA, kuharica, vrtnje posklopov — določen čas
- KAISERSBERGER BERTA, delavka, sti- skanje na lažji stiskalnici — dolo- čen čas
- KUHAR ANGELA, delavka, stiskanje na lažji stiskalnici — določen čas
- DUH BRANKO, delavec, posluženje krožne mize — določene čas
- TOPLAK MILAN, delavec, montiranje sedežev — določen čas
- SPRAH CVETKO, delavec, montiranje sedežev — določen čas
- STOPINSEK ANTON, delavec, mon- tiranje sedežev — določen čas
- TOPLAK ANTON, voznik; transportir- anje z villičarjem — nedoločen čas

TOZD Vzdrževanje

- KODRIČ FRANČKA, delavka, čiščenje

- poslovnih prostorov in sanit. — dolo- čen čas
- KOZAR TOMI, el. tehnik; pripravnik — vrnitev iz JLA — določen čas

DELAVCI, KI SO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU APRILU 1981

Delovna skupnost skupnih služb

- BIEN NIKOLA, ekonomist, vodenje pos. finančne službe — izključitev
- MEDVEŠEK KSENIJA, zobotehnik; zobotehnik — sporazumno
- SKOVRJLJ VELJKO, dipl. pravnik, pri- pravnik — na lastno željo

TOZD Avtooprema

- IVANČIČ JANEZ, delavec; galvani- ziranje izdelkov — zaporna kazen
- PERŠA ALOJZ, zidar, montiranje fazno zaht. izdelkov — v času posk. dela

TOZD Gumarna

- JUS BRANKO, delavec, vulkaniziranje gumi tehn. izdelkov — izključitev

TOZD Orodjarna

- ŠAUPEL LEON, strugar; opravljanje manj zaht. strgarskih del — odslu- žitev voz. roka
- VESELIČ ANTON, strojni tehnik; opravljanje zahtev. brusilskih del — odslužitev voj. roka
- HEBAR JAKOB, orodjar, zaht. dela na vzdrž. or. priprav. — odslužitev voj. roka
- VERLEK IVAN, orodjar, manj zaht. dela na vzdrž. or. in priprav. — od- služitev voj. roka

TOZD Velika oprema

- MARTINCIJ CIRIL, klavničar, poslu- ženje pri varjenju — odslužitev voj. roka
- SPRAH CVETKO, delavec, montiranje sedežev — na lastno željo

TOZD Servisi

- NEMEC RADOVOJ, avtomehaničar; zaht. avtomehanska dela na os. voz. Za- stava-Skoda — sporazumno

TOZD Precizna mehanika

- MAROH DRAGO, delavec, čiščenje odlitkov — odslužitev vojaškega roka
- OSEJAK STANISLAV, gimn. matu- rant; izdelava manj zaht. tehnol. do- kumentacije — odslužitev voj. roka
- FRIDL VLADIMIR, orodjar; struženje na BRT-36, PIREX — odslužitev vo- jaškega roka
- BREZINSEK JOŽE, ključavničar; stru- ženje na BRT-36, PIREX — spora- zumno

TOZD Vzdrževanje

- DUH STANISLAV, str. ključavničar; zaht. interv. dela na str. in str. napr. — zapor. kazen